

M SVÄTÝ MICHAL

f a r s k ý č a s o p i s

4 / 2016
ročník XXIII

80. VÝROČIE POSVIACKY KOSTOLA SV. MICHALA

V roku 1860 bola v Karlovej Vsi postavená kaplnka, ktorá bola 30. 9. 1860 posvätená ku cti sv. Jána Nepomuckého a v rokoch 1935 – 36 bola prestavaná na jednolodový kostol sv. Michala Archanjela a posvätená 28. júna 1936. Vďaka obetavosti farníkov kostol pretrval aj nástrahy obdobia totality a po

obnove sme tak mohli osláviť 80. výročie posvätenia chrámu.

Starostlivá príprava jubilea nášho kostolíka začala už v minulom roku pripomenutím si 155. výročia postavenia prvého Božieho stánku v Karlovej Vsi - kaplnky sv. Jána Nepomuckého v roku 1860. Karlova Ves vtedy mala 191 obyvateľov, no v roku 1933 už to bolo 963 obyvateľov, takže kaplnka už nepostačovala a otcovia obce sa preto rozhodli pre výstavbu kostola. Za tým účelom bol založený v roku 1934 Spolok sv. Michala pre výstavbu kostola, ktorého Stanovy boli schválené Krajským úradom v Bratislave dňa 2. 3. 1935 a ten potom jeho realizáciu zabezpečoval. Funkcionármi Spolku boli kanonik Dr. Ľudovít Okánik ako predseda, Pavol Bohunský ako úradujúci podpredseda a členovia Klement Kostolanský, Štefan Bohunský, P. Akurz Karol Jakšič OFM a Ondrej Smutný. Verejná zbierka v okresoch Bratislava, Šamorín a Malacky sa konala v dobe 1. 8. – 30. 11. 1935 a vyniesla Kč 2.826,- ktoré boli použité na zakúpenie tehál. Dómskym farárom bol vtedy kanonik a apoštolský protonotár Dr. Ľudovít

NARODENIE PANNY MÁRIE

Každoročne, 8. septembra, si pripomíname a slávime narodenie Panny Márie. Je možné, že sviatok Narodenia Panny Márie sa začal sláviť po cirkevnom sneme (koncile) v Efeze (431). Tam sa vtedy totiž zhromaždili biskupi celého kresťanského sveta a vyhlásili Pannu Máriu za Božiu Matku proti bludárskemu učeniu Nestória, ktorý jej tento titul upieral.

Z čias pápeža Leva Veľkého (440-461) a Sergia (687-701) sa zachovali omšové modlitby určené na túto slávnosť. V Západnej Cirkvi sa tento sviatok začal sláviť asi až začiatkom 8. storočia. Spočiatku sa slávil iba jeden deň, no v roku 1245 ho pápež Inocent IV. nariadil sláviť osem dní (ako oktávu) vzhľadom na sľub, ktorý v roku 1241 dali kardináli, keď ich na konkláve tri mesiace väznil cisár Fridrich II.

V našom kostole sv. Františka z Assisi večernú svätú omšu pri tejto príležitosti slúžil páter Jozef Sukanik spolu s pátrom Petrom Gálikom a pátrom

Pokračovanie: „80. VÝROČIE POSVIACKY KOSTOLA SV. MICHALA“

Okánik, ktorý bol hlavným bratislavským farárom a dekanom. V banke vybavil na výstavbu potrebnú pôžičku a vo vestníku Bratislavský katolík (roč. I. č. 2 s. 2) vtedy napísal: „Karlova Ves, patria- ca k Devínu, pre elektrické spojenie stala sa predmestím Bratislavy. Mala maličkú kaplnku. Dnes tam staváme pekný kostol nákladom Kčs 150.000,-, zaviedli sme každú nedeľu a sviatok riadne služby Božie a dňa 28. júna v nedeľu dopoludnia o 9. hodine posvätime nový stánok Boha všemohúceho ku cti sv. Michala archanjela. Príďte, drahí veriaci, aby ste svojou prítomnosťou oduševnili týchto

v Karlovej Vsi františkáni z bratislavského kláštora. Pôvodne patrila Karlova Ves ako filiálka do farnosti Devín. V dôsledku štátoprávneho usporiadania bola v roku 1938 prefarená do farnosti sv. Martina v Bratislave s vytvorením 5. kaplánskej stolice, čo bolo schválené Ministerstvom školstva a národnej osve- ty v Bratislave listom č.28674/38-VI zo dňa 18. novembra 1938.

Prvým správcom kostola sv. Michala Archanjela bol páter Akurz Karol Jakšič OFM, narodený 15.9.1902 v Nových Zámkoch. Po ukončení štúdia vo svojom rodisku vstúpil v roku 1921 do františ-

chudobných Karlovešťanov, ktorí nielen že cez stáročia si zachovali svoj rodný slovenský jazyk, neopustili dedičstvo otcov, ale aj s ohromnými obetami a prácou umožnili postavenie chrámu Božieho. 28. júna (nedeľa) je veľkým katolíckym sviatkom katolíckej Karlovej Vsi.“ A bol to skutočne veľký deň pre Karlovu Ves. K tejto slávnostnej priležitosti sa zišli ľudia nielen z Karlovej Vsi ale aj zo širokého okolia, ako to dosvedčujú aj dobové fotografie na priečelí chórusu nášho kostolíka.

V priebehu 30. a 40. rokov vykonávali celú pastoračnú a bohoslužobnú činnosť

kánskej rehole v Tmave, absolvoval štúdium filozofie v Hlohovci, teológiu v Žiline a 29.6.1927 bol vysvätený za kňaza. Pôsobil vo viacerých kláštoroch. Počas pobytu v Bratislave bol správcom nášho kostola, bol katechetom na základnej škole a ku Karlovej Vsi mal veľmi úzky vzťah. Bol spisovateľom a mal tu chatku so záhradkou v Líščom údolí. Najprv písal drámy s historickými námetmi, ktoré boli aj inscenované, ale písal aj o reholnom živote, o slovenských františkánoch. V Bratislave založil Spolok svätej rodiny, ktorý mal blahodárny vplyv a štátne úrady ho zakázali súčasne s likvidáciou

Pokračovanie: „NARODENIE PANNY MÁRIE“

Martinom Kollárom. Vo svojom príhovore páter Jozef pripomenul, že Cirkev oslavuje len 3 sviatky narodenia – Narodenie Pána, narodenie Jána Krstiteľa a Narodenie Panny Márie.

O narodení Panny Márie nie je takmer nič známe. Kánonické evanjeliá (Matúš, Marek, Lukáš, Ján), ktoré tvoria súčasť Svätého Písma a sú považované za inšpirované Bohom, sa tejto udalosti nevenujú.

Viacero rôznych informácií je možné nájsť v apokryfných evanjeliách. Tieto evanjeliá nie sú súčasťou Svätého Písma a v minulosti boli označené ako nebezpečné spisy. Apokryfné evanjeliá sa často zameriavajú na ľudí, o ktorých kánonické evanjeliá hovoria len málo alebo vôbec. Jedným z nich je aj Jakubovo protoevanjelium, nazývané tiež „Evanjelium o narodení Panny Márie“. Opisuje Máriino narodenie a detstvo, ako aj jej manželstvo s Jozefom. Ako také je označované za náboženskú fikciu a legendu. Hovorí o udalostiach predchádzajúcich narodeniu Panny Márie. Jej rodičia, Joachim a Anna, boli bezdetní, čo ich veľmi trápilo. Joachim, mimochodom, bohatý muž, sa utiahol na ostrov, kde sa v samote postil a modlil. Opisuje sa, že sa mu potom zjavil anjel a povedal, že budú mať s manželkou dieťa. Podobne sa anjel mal zjaviť aj jeho manželke Anne s rovnakým posolstvom, ktoré sa následne vyplnilo narodením Panny Márie.

Z toho, čo nám Sväté Písmo uchováva je zjavné, že Boh z lásky k nám prijal plán večnej spásy. Na jeho začiatku bolo Nepoškvrnené počatie Panna Márie, aby sa neskôr narodila ako Bohorodička.

Na záver nám páter Jozef pripomenul, že Sväté Písmo nezachytilo ani veľa slov, ktoré Panna Mária povedala. Evanjeliá však zaznamenali to najdôležitejšie, čo má byť pre nás trvalou pripomienkou. Sú to slová zo svadby v Káne, kde jej Syn vykonal prvý zázrak: „urobte všetko, čo Vám povie.“

A tak premýšľajme o tom, čo nám On hovorí, ako, kedy, kde a o čom nám hovorí a snažme sa podľa toho aj konať.

v. š.

kláštorov. Po prepustení z internácie sa stal správcom farnosti v Dubníku, kde aj 26. 8. 1962 zomrel. Potom pôsobil v Karlovej Vsi dvaja rodní bratia P. Kazimír Gejza Finta OFM, narodený 18. 1. 1912 v Tormoši (dnešná Chrenová, súčasť Nitry) a jeho mladší brat P. Rufin Ladislav Finta OFM, narodený 21. 6. 1913. Filozofiu a teológiu študovali v Bratislave a spoločne boli vysvätení 29. 6. 1936 v Trnave. Starší Kazimír bol kaplánom v Malackách a súčasne stredoškolským profesorom dejepisu a zemepisu na Františkánskom gymnáziu v Malackách. Od roku 1940 bol správcom fary v Petržalke a súčasne pastoračne pôsobil v Karlovej Vsi. Po násilnom rušení reholí v roku 1950 (Barbarská noc) bol internovaný v Podolínci a potom 3 roky v PTP. V roku 1955 nastúpil do zamestnania v antikvariáte v Bratislave. Od roku 1958 bol správcom farnosti Banská Belá a okresným dekanom až do dôchodku. Zomrel 15. 7. 1983 v Nitre a tam je aj pochovaný. Mladší brat Rufin bol kaplánom v Dóme sv. Martina v Bratislave, profesorom gymnázia, gvardiánom, spirituálom a pastoračne pôsobil aj v Karlovej Vsi. Doktorát teológie urobil v roku 1940 na RKBF Slovenskej univerzity v Bratislave. Po ukončení II. svetovej vojny v roku 1945 bol administrátorom v Košiciach, potom správcom kostola v Bardejove, kaplánom v Kurime, administrátorom v Bardejove a potom v Kendiciach. Zomrel 11. 1. 1987 a pochovaný je v Kendicich. Ďalším kňazom pôsobiacim v Karlovej Vsi bol P. Mansvét Pavol Drobný OFM, ktorý sa narodil 17. 11. 1918 v Bošáci. Do noviciátu nastúpil 24. 8. 1938 a za kňaza bol vysvätený 25. 6. 1944. Ako kaplán pôsobil v Petržalke, v roku 1946 bol kaplánom pre Karlovu Ves, v roku 1948 bol opäť v Petržalke, ale naďalej pôsobil ako katechéta na základnej škole v Karlovej Vsi. Za jeho pôsobenia bol v roku 1946 starý drevený oltár nahradený novým, aj súčasne jestvujúcim oltárom, ktorý posvätil provinciál P. Celestín A. Lepáček OFM. P. Mansvét P. Drobný pôsobil v roku 1950 v Malackách, potom v Hrnčiarovciach, Šaštíne, Vajnorochoch, Bratislave a Trnave. Posledné roky života od roku 1992 trávil

v Charitnom domove v Beckove. Jeho život bol životom lásky k Bohu, blížnemu a prírode. Zomrel 4. 3. 2012 v nemocnici v Trenčíne vo veku 84 rokov. Pochovaný je v Bošáci.

Počas celého tohto obdobia pôsobenia františkánskych kňazov v Karlovej Vsi – mohli by sme ho preto nazvať na ich počesť františkánsky, častým hosťom, najmä pri významných a slávnostných príležitostiach bol páter provinciál Celestín Alojz Lepáček OFM, narodený 11. 6. 1905 v Trstenej. Do františkánskej rehole vstúpil 27. 8. 1920 v Trnave. Študoval v Hlohovci, na gymnáziu v Trnave a teológiu v Žiline. Za kňaza bol vysvätený 29. 6. 1929. Na Univerzite v Bratislave študoval slovenčinu a francúzštinu, z toho 2 semestre na Sorbone.

Dosiahol titul Doktor filozofie, pôsobil ako profesor a riaditeľ františkánskeho gymnázia v Malackách a 21. 3. 1926 bol zvolený za provinciála. V roku 1950 bol internovaný. Potom pôsobil ako správca farnosti v Dol'anoch, zomrel 8. 10. 1955 v nemocnici v Trnave ako 50 ročný. Pochovaný je v Trnave. Literárne bol veľmi činný a popri tom venoval pozornosť aj cirkevnej hudbe a ľudovej piesni. Mal veľmi úzky vzťah ku Karlovej Vsi a mnohým rodinám. V tomto období sa v Karlovej Vsi veľmi bohato rozvíjal cirkevný život. Ako miništrant spomínam na sväte omše, keď kostol bol vždy plný, na roráty, keď sme za tmy išli do kostola, na cirkevné slávnosti, procesie na Božie Telo, na každoročné posviacky domov v období Troch kráľov... ale aj na cirkevné pohreby. Osobitne spomínam na Veľkonočné trojdnie, na veľkolepú kvetinovú výzdobu Božieho hrobu a čestnú stráž, ktorú počas celého dňa, okrem starších farníkov, držali aj miništranti a skauti. Obdobie rokov 1936 – 1950 bolo asi najkrajším obdobím a to nielen preto, že to bolo obdobie našej mladosti. Bolo to obdobie stabilizované a napriek svetovému daniu tu Karlovešťania žili ako jedna veľká rodina. Veľkým zlomom bola Barbarská noc z 13. na 14. apríla 1950, ktorá zasiahla 6 reholí: františkánov, saleziánov, jezuitov, tešiteľov, redemptoristov a baziliánov. Druhý zásah bol z 3. na 4. mája 1950 a zasiahol ostatné rehole. Tieto udalosti kruto poznačili náboženský život.

Po Barbarskej noci pôsobili v Karlovej Vsi kapláni z Domu sv. Martina, ktorí sa dosť často striedali. Bolo to obdobie perzekúcií a potlačania náboženského života. Nepriaznivé a zhubné vplyvy socializácie a ateizácie sa v 50.- 80. rokoch prejavovali na každom kroku. Vždy sa však našiel dostatok obetavých ľudí, ochotných aj v týchto ťažkých podmienkach brániť nielen svoju osobnú vieru ale aj hodnoty cirkevného spoločenstva. U nás trňom v oku vládnucej garnitúre bol kostol sv. Michala Archanjela. Viackrát sa snažili o jeho likvidáciu so zdôvodnením, že prekáža v možnosti vybudovať štvorprúdovú cestu. Občania sa však vždy postavili na obranu svojho kostolíka. Kostol veľmi trpel tým, že tu nebola farnosť, prerušili a zničili sa predchádzajúce kontakty s františkánskou komunitou a preto aj chýbala sústavná starostlivosť. Zdravé kresťanské jadro však zostalo a tvorili ho väčšinou starší ľudia, ktorí mali bezprostrednú a konkrétnu väzbu na kostolík, kde boli pokrstení, prijímali Eucharistiu alebo sviatosť manželstva. Možno spomenúť rodinu Smutných, Kostolanských, Froncových, Kompánkových, Janka Bohunského, pani Ogrodníkovú, Imriša Kuchára a ďalších, ktorí boli vždy ochotní pomôcť, ale mnohí z nich nás už opustili. Druhú skupinu, vekuve mladšiu, tvorili vtedy mladé rodiny s deťmi, ktoré sa prisťahovali v súvislosti s budovaním sídlisk a svoju vieru si priniesli zo svojich rodných farností. Často to boli viacdenné rodiny, ktoré sa stali ľahňou miništrantov, z ktorých sa neskôr stali kňazi alebo reholníci. Spomeniem aspoň Kosnáčových, Bartkovjakových, Bónových, Gátových, Mockových, Tkáčových, Talajkových či Zelenákových, ale boli to aj mnohí ďalší, pretože pri svätých omšiach bol kostolík vždy plný. Svedectvo o Kristovi vydávali svojim životom. V období 70 – 80 rokov to bola predovšetkým snaha o obnovu chátrajúceho kostolíka, ktorý najviac utrpel v období výstavby sídliska, keď všetko bolo rozkopané a bolo narušené aj podlažie okolo kostola. Vytvorila sa tam lagúna, kde bola stále voda, ktorá

presakovala a veľmi poškodila podlahu kostola, ktorá bola drevená, ako aj celé zariadenie kostola.

Rozhodujúcim činiteľom pri zachovaní a prehlbovaní viery boli kňazi, ktorí prichádzali do Karlovej Vsi a boli to nielen kapláni z farnosti sv. Martina, kam Karlova Ves patrila ako filiálka, ale aj rehoľní kňazi, ktorí prichádzali často tajne a pôsobili pastoračne priamo v rodinách. Z kňazov najvýraznejšou postavou bol Otec Ján (Ján Marián Riecky OFM Cap.), na ktorého s láskou a úctou spomínajú všetci pamätníci.

Najväčším zdrojom informácií z tohto obdobia boli rozhovory s pani Máriou Talajkovou a jej synom Mariánom, ktorý bol vtedy miništrantom a zostal tomuto povolaniu verný doteraz. Do Karlovej Vsi sa prisťahovali v roku 1969. Kostol bol vtedy dosť zanedbaný, preto sľúbila Pánovi, že urobí všetko čo bude môcť, aby bol kostol krajší. Začala s práním. Vtedy bola iba malá sakristia a po jej zbúraní sa začalo so stavbou novej. Výstavba však išla pomaly, boli iba obvodové múry a chýbalo zastrešenie. Keď vypršalo stavebné povolenie, prišiel buldozér a všetko zbúrali.. Kostol zostal bez sakristie, ale miništrantov bolo veľa. Pani Talajková prišla s myšlienkou premiestniť spovednicu na druhú stranu kostola, vpravo od vchodu, ku schodišťu na chórus, tam kde sa nachádza aj teraz a získaný priestor na druhej strane využiť na postavenie provizórnej sakristie. Tejto práce sa ochotne ujal stolár pán Adámek, ktorý ju zhotovil z preglejky a so vstavanými skriňami.. Elektrický číselník, ktorý urobil Pal'ko Kostolanský, bol prvým v Bratislave a slúži doteraz. Ozvučenie – rozhlas urobili bratia Tkáčovci. Ornáty už boli staré a poškodené, takže ich postupne, ako to umožňovali prostriedky, začala pani Talajková obnovovať a dopĺňať. Aj elektrické vedenie už bolo staré a sústavne vyrážalo poistky. Tu pomohla pani Mária Žembová a jej syn Jozef, elektrikár, ktorý urobil zadarmo celé nové vedenie. Spolupracoval pri tom pán Bóna, ktorý urobil aj projekt. Potom už bolo možné zakúpiť aj akumulčné kachle, pretože za oltárom v zime

zamrzala voda. Aj drevená podlaha už bola stará a miestami prehnilá a boli v nej diery. Na zhotovenie novej podlahy sa podujal pán Ing. Porazík. Najprv sa urobila jedna strana kostola, potom druhá. Lavice sa preložili, vytrhala sa stará dlážka, urobil sa betónový podklad a potom sa kladla dlažba (Tuhar). Keď to bolo hotové, urobila sa druhá strana. Pri týchto prácach veľmi pomohlo miestne družstvo a osobne jeho predseda Anton Gazárek, ktorý dal k dispozícii nákladné auto na prepravu všetkého materiálu. Súčasťou týchto vnútorných úprav bolo aj vyrovnanie výškového rozdielu staršej a novej časti, ako aj odstránenie kazateľnice a „šrankov“. V presbytériu je zakrytá pôvodná pieskovcová dlažba. Ďalším veľkým podujatím bolo maľovanie kostola, čo robili chlapci po práci, v noci a trvalo to celý týždeň. Pani Talajková spomína, že bol bledučko hnedý a veľmi sa jej páčil. Všetky tieto práce sa robili potajomky, pretože oficiálne povolenie na opravu kostola nebolo možné dostať. Boli o tom informovaní kapláni a pomáhali ako sa dalo, aj dekan – dómsky farár, ba aj na národnom výbore, ale „nikto o ničom nevedel“. Skutočným organizátorom týchto prác bola pani Talajková, ktorá si však najviac cenila prácu, dnes už nebohých Janka Bohunského, ktorý bol kostolný otec a Pal'ka Kostolanského, obaja boli skutočne takými piliermi Karlovešťanov. Ďalej spomína pána Bilického, Zelenáka a Imriška Kuchára a ďalších. Opravovala sa aj strecha, ktorá bola pôvodne eternitová a miestami už zatekalo. To robili horolezci na čele s pánom Rudolfom Mockom. Obetavo sa na prácach zúčastňovali Vít Tibenský, Felix Kostolanský, Boris Kompánek a celá rada ďalších občanov. Rozprávanie o prácach, ktoré sa v kostole robili, sa prirodzene prelínalo so spomienkami na kňazov, ktorí vtedy v Karlovej Vsi pôsobili. Najčastejšie všetci spomínajú Otca Jána, ktorý bol pre všetkých skutočným otcom, všetkých stmeloval, takže boli ako jedna rodina. Bol vlastne Karlovešťan a býval v dome nad cintorínom. Mnohé práce sa robili za pôsobenia pátra Kurucára

(Michal Ján Kurucár, CCG). Pani Talajková s vďakou spomínala na taktický manéver vdp. Juraja Luptáka, ktorý mal na starosti zaeľovanie služieb. Keď bolo treba kvôli vnútorným prácam kostol uzatvoriť, páter Kurucár si „zobral dovolenku“ do Čiech a páter Juraj všetkým, čo sa dobýjali do kostola povedal, že všetci sú na dovolenke a nemá tam koho dať. Tak sa vytvorili podmienky pre prácu vo vnútri kostola, pretože všetko sa robilo tajne, bez povolenia úradov. Ľudia si brali v zamestnaní dovolenky, aby mohli pracovať v kostole. Kapláni sa v Dóme striedali a keď odišiel páter Kurucár, prišiel miesto neho páter Fidél Ambróz Jurčovič OFM, provinciál františkánov, ktorý bol veľmi výraznou postavou pastorácie. Študoval v Ríme, bol veľmi vzdelaný, jeho kázne sa vyznačovali veľkou hĺbkou a filozofiou, ľudia ho mali radi a radi chodili na jeho sv. omše aj keď pôsobil na iných miestach. V roku 1983 mu zobrali štátny súhlas, pretože sa bez súhlasu úradov opravoval kostol, vtedy sa robil aj nový oltár – obetný stôl. Po roku mu súhlas vrátili a potom ešte slúžieval v Karlovej Vsi do 1. januára 1990. Keď potom odišiel do Trnavy, kde sa staral o novicov, často za ním chodievali a spolu s ním oslávili aj jeho osemdesiatku a 60. výročie kňazskej vysviacky. Páter Augustín Andrej Filipovič pochádzal z Cífera a pôsobil najmä medzi vysokoškolskou mládežou, prichádzal tajne, pôsobil v rodinách a používal krycie meno Peter. Spomínalo sa nielen na tých, čo si už Pán Boh povolal k sebe, ale aj na mladších, ešte žijúcich..

Nezabudnuteľným pozitívom pôsobenia Otca Jána je vytvorenie kolektívu minoritov, o ktorých sa veľmi obetavo staral a z ktorých potom vyrástlo 7 kňazov, ktorí sa veľmi dobre uplatnili doma i vo svete. Sú to vdp. Benjamín Kosnáč, správca Farnosti sv. Cyrila a Metóda v Sterling Heights na severnom predmestí Detroitu v USA, vdp. Richard Bóna, ktorý je v súčasnosti na Catholic University of America vo Washingtone, P. Patrik Mock SDB, ktorý 8 rokov pôsobil ako misionár v Rusku, bratia Ján Felix Tkáč OFM Cap. a Ondrej Lazar

Tkáč OFM Cap. dobre známi nielen z misií ale aj zo súboru Kapucíni, P. Jozef Bartkovjak SJ, vedúci slovenského vysielania Vatikánskeho rozhlasu a najmladší vdp. Pavol Gajdoš je správcom farnosti v Kostolnej pri Dunaji.

Arcibiskup Ján Sokol zriadil dňom 1. júla 1992 Rímskokatolícku farnosť Svätého Michala Archanjela v Karlovej Vsi. Do funkcie správcu farnosti bol ustanovený vdp. Jozef Kaman, ktorý sa však zakrátko funkcie vzdal a 18. septembra 1992 bol do funkcie správcu farnosti uvedený vdp. Libor Škriputa.

V Karlovej Vsi bola pôvodne plánovaná výstavba farského Kostola svätého Gorazda v priestore Nad lúčkami a na Dlhých dieloch filiálny Kostol Panny Márie Pomocnice kresťanov. Prednostne sa uskutočnila výstavba kostola na Dlhých dieloch, kde v novom sídlisku bolo veľa mladých rodín s malými deťmi a sväté omše sa v nedeľu konali vo vestibule základnej školy. Výstavba sa začala

v roku 1993 a dňa 8. septembra 1995 bol posvätený Kostol Narodenia Panny Márie. Dňom 1. 1. 1996 bola vyčlenená z Farnosti sv. Michala Archanjela nová Farnosť Narodenia Panny Márie na Dlhých dieloch a prvým farárom sa stal vdp. Libor Škriputa.

Dňa 15. 8. 1995 do farnosti prišli minoriti z Poľska P. Marek Tokarczyk a P. Kristián Žmuda s úlohou nájsť vhodné miesto na postavenie kláštora minoritov. Od 4. 2. 1996 do funkcie správcu Farnosti sv. Michala Archanjela bol uvedený P. Marek Tokarczyk. Dňa 29. 11. 1996 bol zriadený Kláštor sv. Michala Archanjela na Lackovej 4, do ktorého boli 2. 2. 1997 uvedení minoriti. Tým

začína nové obdobie v dejinách farnosti. Funkciu správcu farnosti postupne prevzali: 15. 9. 2001 P. Peter Sarnicki, 1. 7. 2003 P. Witold Adamczyk, 8. 10. 2008 P. Lucian M. Bogucki a 1. 7. 2011 P. Peter Gallik. Tieto udalosti máme ešte v čerstvej pamäti a preto sa im podrobnejšie venujeme až neskoršie.

Ako sme už spomenuli, príprava na oslavenie 80. výročia posvätenia kostola sv. Michala Archanjela začala už pripomenutím si výstavby kaplnky sv. Jána Nepomuckého, ktorá vlastne tvorila základ budúceho kostola. Samotná oslava vrcholila dňa 23. júna 2016 slávnostným Svätotojanským koncertom barokovej hudby VIVA VIVALDI v podaní súboru IL CUORE BAROCCO pod vedením Tomáša Kardoša a v zložení: Peter Zelenka (barokové husle), Adam Szendrei (barokové husle), Tomáš Kardoš (barokové violončelo), Martin Gedeon (čembalo), Jakub Mitřík (theorba, baroková gitara). Koncert bol spojený s otvorením výstavy historických fotografií kostola, vytvorenej pod umeleckým stvárnením Jozefa Sedláka, ktorý je vedúcim ateliéru komunikácie v médiu fotografie na FMK UCM v Trnave a externým pedagógom na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Chceme úprimne poďakovať všetkým Karlovešťanom, ktorí poskytli fotografie na vytvorenie tejto výstavy a súčasne sa ospravedlňujeme pani Loipersbergerovej za nepresné uvedenie mena. Súčasťou osláv osemdesiatych Svätomichalských hodov v Karlovej Vsi bol aj koncert ranoromantickej hudby 19. storočia z oblasti Viedne a Prešporka v podaní súboru ZLATÝ VEK GITARY v zložení Matúš Šimko (spev a prednes básní), Adam Szendrei (husle), Jakub Mitřík (romantická gitara), ktorý sa uskutočnil v kostole sv. Michala Archanjela dňa 10. 9. 2016. Za všetky tieto úspešné podujatia, ktorých projekt vytvoril a realizáciu zabezpečil, patrí naša veľká vďaka kaplánovi P. Jozefovi Sukeníkovi OFM Conv. a správcovi farnosti P. Petrovi Gallikovi OFM Conv., ako aj ostatným našim minoritom.

Vojto Tóth •

Tešíme sa, že v blízkej budúcnosti bude •
•••••

KARLOVESKÍ FARNÍCI BLAHOŽELALI STRIEBORNÝM JUBILANTOM

Pred 25 rokmi v Minoritskej bazilike v Krakove vysvätil 22. júna 1991 za kňazov staručký pomocný biskup Lvova Mons. Rafael Sirnicki svojich spolubratov, medzi ktorými sú štyria, ktorých pôsobenie súvisí so Slovenskom. Slávnostnou svätou omšou v kostole Ducha Svätého v Levoči 15. júna 2016 spoločne oslávili 25. výročie kňazskej vysviacky P. Lucián Bogucki,

tého, slávnostnú svätú omšu celebraval predstavený minoritov na Slovensku, kustód P. Tomáš Lesňák a koncebro-

II. a sv. Maximilána Kolbe o kňazskej službe.

Jubilantom sa osobitne prihovril kustód P. Tomáš. Potom kňazi obnovili svoje kňazské sľuby. Priam mohutne vyzneli úprimné modlitby veriacich za svojich kňazov. V záverečnej časti sv. omše sa potom uskutočnili gratulácie, vrátane vystúpenia miestneho gréckokatolíckeho farára. 25 ročné obdobie kňazskej služby potom v príhovore hodnotil páter Lucián. K slávnostnému ovzdušiu vhodne prispelo aj vystúpenie mládežníckeho farského spevokolu. Po sv. omši sa uskutočnilo nevyhnutné fotografovanie a potom na dvore kláštora agapé s príjemnými priateľskými stretnutiami.

Vojto Tóth

pôsobiaci ako penitenciár v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne, P. Marek Tokarczyk, správca farnosti v Beladiciach a dvaja Levočania: P. Stanislav Rok a P. Adam Baran, pôsobiaci ako rektor kostola Ducha Svätého. Z nich prví dvaja, P. Lucián a P. Marek boli v minulosti aj správcami farnosti Svätého Michala Archanjela v Karlovej Vsi.

Blahoželal jubilantom k tomuto krásnemu výročiu prišli do Levoče i viacerí Karloveskí farníci a tí, ktorí nemohli ísť, mysleli na nich vo svojich modlitbách. Po slávnostnom vstupe liturgického sprievodu do kostola Ducha Svä-

vali jubilanti za účasti ďalších kňazov a rehoľníkov, medzi ktorými bola i delegácia z Poľska a miestny gréckokatolícky farár.

V úvodnom slove privítal jubilantov, rehoľných predstavených a všetkých prítomných rektor kostola P. Adam Baran. Evanjelium čítal P. Marek Tokarczyk a homíliu potom predniesol najmladší z prítomných minoritských kňazov P. Martin Mária Kollár. Poukázal na to, že nie je náhodou, ako krásne vystihujú liturgické čítania tajomstvo kňazského povolania. Hovoril o Eliášovi, ale citoval aj slová sv. Jána Pavla

VYTRYSKNUTIE MILOSRDENSTVA NENARODENÝM DEŤOM

Svieti naveky Slnce zlaté
Srdcom to vidím ja dieťaťko počaté
V lone hĺbinách utkané
Si plávam
V nebi v Láске sa navždy ponáram

V Ježišovom Srdci ukryté
V Jeho dlaniach vryté
Zo satia Jeho prs láskou a mliekom sýte
Som v Jeho Srdci ponorené i vryté
S Jeho bolestným umučením splynuté

Nejedno dieťaťko je potratom kruto zabité
Nemou slzou vnútri prosíme o súcit pomoc lásku
No v dušiach ich niet
Odplavil ich do morí ľahostajností sebecký svet
Bezcitne je odtrhnutý života kvet

V prameňoch Ježišových otvorených
milosrdenstva brán
Vplavené som do Jeho rán
Deti potratom do krvi umierania smrti poranené
V hĺbinách bolestne umučeného
Srdca sme ponorené
Keď nás potrat na smrť

Odsúdi roztrhá dopichá vysaje rozdrví
Mučeníkmi sme a pokrstené sme krstom krvi
Svieti nám deťom naveky to Slnce
Ježišove milosrdné Srdce

V milosrdných prúdoch Krvi
V Lásky žilách
Tam nie je vpustená bolesť a strach

Vidíme Ježiša z tváre do tváre
Sme objaté ukrižovaným Ježišom
V mučeníctve našom
Potratmi nás obrali o naše životy
A tak i nemá báseň
Sa stáva nežným pravdy hlasom
Už nie nádeje lež istoty
A posiata je pritom nebeským jasom

Nám je dané naveky blažené videnie
A vám lásku pokoj a odpustenie

I vašich hlbokých rán uzdravenie
Hľa jasaj nad otvoreným nebom
Vytrysknutie z hĺbín milosrdenstva deťom

Katarína Čibová

BIBLIA PAUPERUM

Témou poslednej katechézy pre dospelých pred letnými prázdninami boli prvé kapitoly Lukášovho evanjelia, nad ktorými sme sa zamýšľali metódou Biblie pauperum. Biblia pauperum, čiže Biblia chudobných, v sebe ukrýva názov pre umelecké diela – knihy, fresky a maľby v kostoloch, ale aj spôsob, akým sa dá čítať Sväté písmo a premýšľať o ňom. Ide o čítanie evanjelia v súvislosti s predobrazmi zo Starého zákona. Fresky Biblie pauperum v starých kostoloch zároveň umožňovali vysvetliť Bibliu aj ľuďom chudobným a jednoduchým, ktorí nevedeli čítať, či preložiť si Sväté písmo z latinčiny.

Páter Jozef Sukeník nám pútavým a názorným spôsobom, priblížil Protoevanjelium o Ježišovom narodení a detstve, čiže prvé kapitoly Lukášovho evanjelia. Toto evanjelium vzniklo niekedy okolo roku 70 po Kristovi a sú v ňom vlastne zozbierané najstaršie príbehy o narodení Ježiša pochádzajúce z palestínskeho rozprávania. Lukáš príbehy píše z veľkonočnej perspektívy, čiže v čase po zmŕtvychvstaní Krista, keď Cirkev v Ježišovi rozpoznala prorokmi predpovedaného Mesiáša. V Lukášovom evanjeliu preto nachádzame mnohé odkazy na proroctvá zo Starého zákona.

Keď sa venujeme textu spôsobom Biblie pauperum, je v ňom „všetko spolu“. Začiatok príbehu sa prelína s koncom a Starý zákon sa akoby mieša s Novým zákonom. Keďže nemá zmysel prepisovať celú prednášku, uvediem aspoň jeden zaujímavý príklad. – Ikonu Narodenia Pána. Je to obraz z 15. storočia, ktorý možno vidieť v Ruskom Novgorode. Je to na prvý pohľad obyčajný výjav narodenia Ježiša, ale pri lepšom pozorovaní vidno, že dieťa Ježiš tu nie je v jaskynke v maštali, ale v kolíske, ktorá je vlastne hrobovou jamou a bábätko nie je zavinuté v plienkach, ale v posmrtných obväzoch. Na obraze sa Vianoce priamo prelínajú s Veľkou nocou. Je zaujímavé, že v niektorých východných Cirkvách sa ešte aj dnes Vianoce nazývajú Veľká noc narodenia Pána.

Počas katechézy sme sa s pátrom Jozefom zamýšľali nad viacerými starými obrazmi a textami Lukášovho evanjelia. Priblížili sme si Zvestovanie Zachariášovi, Zvestovanie Márii, Návštevu Panny Márie u Alžbety a Magnifikat. Uvedomili sme si veľa nového a upevnili staršie vedomosti. Potešilo nás, keď nám páter Jozef prisľúbil pokračovanie tejto zaujímavej katechézy. Text evanjelia je veľmi bohatý a jeho štúdium nesmierne zaujímavé aj ťažké, preto pátrovi Jozefovi patrí veľká vďaka za jeho ochotu študovať ho s nami aj prostredníctvom piatkových katechéz.

M. V.

NOVOKŇAZSKÉ POŽEHNANIE

Naši starí rodičia hovorievali, že za kňazským požehnaním sa oplátí zodrať trojo topánok. Vďaka dobrým kontaktom a organizačným schopnostiam pátra Jozefa Sukuňa to mali karloveskí farníci oveľa jednoduchšie a ani nemuseli tak ďaleko chodiť. Táto možnosť sa im naskytla pri slávnostnej svätej omši v kostole sv. Františka 21. júla 2016, keď pozvanie prijal novokňaz páter Richard Marián Jombík O.H. z Rehole Milosrdných bratov, ktorý prijal kňazské svätenie z rúk bratislavského arcibiskupa Mons. Stanislava Zvolenského dňa 25. júna 2016 v Kostole Návštevy Panny Márie v Bratislave. Zvláštnosťou je, že od roku 1938 nebol v rámci štátov Rakúsko, Maďarsko a Česko-Slovensko vysvätený žiaden milosrdný brat za kňaza. Do tejto rehole vstupujú členovia prevažne s túžbou slúžiť chorým a chudobným ako ošetrovatelia a zdravotníci.

Evanjelium na tejto slávnostnej sv. omši v kostole sv. Františka čítal náš novovysvätený diakon Matej Balázsi, ktorý prijal Posvätný rád diakonátu dňa 11. júna 2016 v Katedrále sv. Martina v Bratislave. Koncelebrovali správca farnosti P. Peter Gallik a páter Martin Mária Kollár. Homíliu predniesol hlavný celebrant P. Richard Jombík. Na záver svätej omše nám udelil svoje novokňazské požehnanie.

Po svätej omši povedal páter Richard nášmu redaktorovi, že už od svojho piateho roku túžil byť kňazom. Vtedy však na to neboli vhodné podmienky a nevedel, ako sa mu podarí dosiahnuť tento cieľ. Uvažoval, že najschodnejšia cesta bude cez zdravotníctvo. Po základnej škole absolvoval Zdravotnú školu a stal sa ošetrovateľom. Obetavo sa snažil slúžiť chorým a trpiacim. Dúfal, že takouto cestou sa mu podarí dostať sa ku kňazskej službe. Ako ošetrovateľ však stále cítil, že to je málo, čo takto môže dať ľuďom. Najprv bol ošetrovateľ, zdravotník a potom vstúpil do rehole. Stále však cítil, že to je ešte málo, čo ako ošetrovateľ a zdravotník môže ľuďom poskytnúť a naďalej túžil dávať viac, až kým neza-

čal študovať teológiu. Vtedy pocítil, že našiel tú správnu cestu. Študoval na RK-CMBF Univerzity Komenského v Bratislave, Tu si uvedomil, že to, po čom túžil, je kňazstvo. Na toto povolanie sa

Richarda rozdávať ľuďom milosrdenstvo, sa tak vlastne krásne naplnila práve v Roku Božieho milosrdenstva. Uvedomil si, akú dlhú cestu musel prejsť, ako dlho musel čakať, stať sa najprv milo-

pripravoval štúdiom a súčasne službou medzi chorými, trpiacimi, núdnymi a ľuďmi bez domova. Jeho túžba sa naplnila v Roku Božieho milosrdenstva. Po kňazskej vysviacke však vnímal, že to je ešte oveľa viac ako túžil a nedá sa to ani slovom vypovedať, pretože to spojenie, naplnenie, konanie, čo môže Kristus cez kňaza robiť je nevysloviteľné a rovnako nevysloviteľný je aj ten pocit, čo môže jeden človek konať v jednote s ostatnými kňazmi, biskupmi a Svätým Otcem skrze Ježiša Krista. Túžba brata

srdným bratom a potom sa stať kňazom a teraz sa učí a snaží, stať sa milosrdným kňazom. V súčasnosti vykonáva službu nemocničného duchovného a je priorom bratislavského kláštora Milosrdných bratov. Želáme pátrovi Richardovi, aby sa jeho túžba a snaha vrchovato naplnili a sprevádzala ho pri tejto činnosti hojnosť Božieho požehnanie, ochrana Panny Márie a jeho nebeských patrónov. Za rozhovor úprimne ďakuje Vojto Tóth.

Vojto Tóth
.....

100 ROKOV OD NARODENIA P. FIDÉLA JURČOVIČA

V tomto roku spomíname nielen 156. výročie vybudovania kaplnky sv. Jána Nepomuckého a 80. výročie posvätenia kostola sv. Michala Archanjela, ale aj 100. výročie narodenia kňaza, ktorý veľmi významným podielom formoval našu farskú komunitu v najťažšom období totality. Spomíname na dlhoročného provinciála františkánov, výborného kazateľa a spisovateľa ThDr. Fidela Ambróza Jurčoviča, OFM.

P. Fidéla Ambróza Jurčoviča, OFM sa narodil 17. júla 1916 vo Vištuku. Študoval na gymnáziu v Trnave a vo 4. ročníku prestúpil do novovytvoreného františkánskeho gymnázia v Malackách, na konci školského roku 1931/32 sa prihlásil do františkánskeho rádu, nastúpil do noviciátu a prijal rehoľné meno Fidéla. V roku 1936 započal štúdium filozofie v Salzburgu, ale v novembri prestúpil na novovytvorenú Teologickú fakultu v Bratislave. Po 3 rokoch štúdia ho predstavení poslali na pápežskú univerzitu Antonianum v Ríme a 23. marca 1940 bol potom v Lateránskej bazilike vysvätený za kňaza. Primície mal vo Vištuku a potom pokračoval v štúdiu v Ríme, ktoré ukončil obhajobou doktorskej dizertačnej práce 2. marca 1943. Pokračovanie štúdia v Jeruzaleme mu prekazila II. svetová vojna, vrátil sa na Slovensko a jeho prvým pôsobiskom bola Žilina, kde na Františkánskom teologickom učilišti prednášal liturgiku a bibliku až do likvidácie kláštorov v roku 1950. Avšak už v roku 1947 začali perzekúcie a dňa 17. 9. 1947 bol zatknutý a prevezený do vyšetrovacej väzby v Bratislave, kde bol 24 mesiacov a 21. 1. 1948 bol prepustený bez súdu. Po nostrifikácii rímskeho licenciátu bol 15. 2. 1950 v Bratislave promován na doktora teológie. V zápätí bol predvolaný na súdne pojednávanie a 10. marca odsúdený za „úklady proti republike“ na dva roky väzenia a pokutu 20.000 Kčs. Pri odvolacom konaní mu Najvyšší súd v Prahe pridal ešte rok väzenia. Väznený bol v Leopoldove, odkiaľ ho 14.

4. 1950 previezli do hnedouholných baní v Handlovej a odtiaľ v júli 1951 do Jáchymova do tábora Prokop, kde bolo 2600 väzňov. 2. novembra 1952 mu uplynul trest, ale miesto prepustenia na slobodu ho previezli do koncentračného kláštora v Oseku u Duchcova a v apríli 1953 do Králik v Orlických horách, odkiaľ bol prepustený 21. 1. 1955. Nastúpil do práce v Laboratórnych potrebách, ale pri previerkach v roku 1958 ho prepustili a pracoval potom do roku 1965 ako vinársky pivničný robotník vo Vinárskych závodoch v Bratislave a v rokoch 1965 – 1970 ako skladník na Vysokej škole ekonomickej. Tajne tu rozmnožoval náboženské knihy. V roku 1968 nastalo uvoľnenie, prišla „Pražská jar“. Dňa 7. apríla 1968 sa konala konferencia predstavených rehoľných spoločností ČSSR, na ktorej sa P. Fidéla zúčastnil ako delegát za slovenskú františkánsku provinciu. Potom bol na trojmesečnej návšteve v USA a v Pittsburghu sa stretol aj s Rudolfom Dilomom. Po okupácii republiky v roku 1968 P. Fidéla ešte využil možnosť vycestovať do Ríma kde odovzdal rozsiahlu písomnú správu generálnemu ministrovi. Dňa 20. 2. 1969 bol menovaný za provinciálneho ministra Provincie Najsvätejšieho Spasiteľa na Slovensku. Vymenované bolo aj nové definitórium. Na Cyrilometodských slávnostiach v Ríme sa v septembri zúčastnilo aj veľa františkánov zo Slo-

venska. Po návrate z Ríma sa však už začala zhoršovať situácia a nebolo už možné cestovať na západ. Znovu nastalo policajné sledovanie a výsluchy na ŠtB. Pracoval potom v Kovospracujúcom podniku v Bratislave a v roku 1976 išiel do dôchodku.

Po návrate z väzby nemohol 10 rokov verejne slúžiť svätú omšu. Tajne slúžil v Dóme sv. Martina v bočnej kaplnke pri sakristii. V roku 1968 dostal štátny súhlas a slúžil ráno o 6. hod. vo Františkánskom kostole. Potom mu však štátny súhlas odobrali a vrátili mu ho až po dvoch rokoch na žiadosť dómskeho farára, ale s podmienkou, že nesmie slúžiť vo Františkánskom kostole. Stal sa výpomocným duchovným v Karlovej Vsi. Tu znovu stratil súhlas, pretože sa v roku 1983 bez súhlasu úradov opravoval kostol. Po roku mu súhlas vrátili pre nedostatok kňazov a slúžieval v Karlovej Vsi až do 1. januára 1990. Obnova provincie sa začala za zložitej politickej situácie. Totalitu prežilo 41 členov spred roka 1950, z toho 31 kňazov a 10 laikov. Význačnou udalosťou v roku 1991 bola generálna kapitula, ktorá sa konala v San Diegu v Kalifornii. Páter Fidéla bol na nej najstarším účastníkom, mal 75 rokov a najdlhšie bol vo funkcii provinciála (22 rokov). V októbri 1992 sa konala na Slovensku prvá provinciálna kapitula po páde komunizmu a P. Fidéla bol menovaný za definítora a na druhej kapitule v máji 1995 bol zvolený do funkcie definítora. Od roku 1992 bol v Bratislave výpomocným duchovným a od roku 1993 v Trnave okrem pastorácie učil novicov v noviciátnom dome.

Páter Fidéla mal veľmi zodpovedný prístup k riešeniu všetkých dejinných skutočností, bol veľmi vzdelaný, so stálou túžbou po poznaní sa učil novým veciam, bol ľudomilom a vedel sa prihovoriť mladým aj starým. Zomrel 21. januára 2004 v Trnave a pochovaný je v rodnom Vištuku. V našej farnosti bol veľmi obľúbený a preto teraz na neho s úctou a láskou spomínáme.

Vojto Tóth
.....

NOVÝ DIAKON MATEJ BALÁZSI

V sobotu 11. júna 2016 dostala Bratislavská arcidiecéza ako dar milosrdnej Božej štedrosti šiestich nových kňazov a štyroch nových diaconov. Spoločnú diakonskú a kňazskú vysviacku slávil v Katedrále sv. Martina v Bratislave arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský.

Jedným z nových diaconov je aj Matej Balázs, ktorého naši farníci už roky poznajú. Najprv začínal ako miništrant a potom sa iniciatívne zapájal aj do ďalších aktivít organizovaných v rámci farnosti sv. Michala v Bratislave - Karlovej Vsi.

Arcibiskup Zvolenský v zaplnenom chráme upriamil pozornosť aj na vysvetľujúce úkony, ktoré nasledujú po vysviacke. Diaconom sa zveruje evanjeliár ako znak ich úlohy hlásať Božie slovo. Na záver slávnosti celkom osobitne poďakoval rodičom, ktorí prijali dar života a boli ochotní priniesť spolu so svojím synom obeť v jeho rozhodnutí stať sa služobníkom Boha a Cirkvi.

**Nového diakona Mateja sme požiada-
li o krátky rozhovor:**

Z akej rodiny pochádzaš?

• Pochádzam z katolíckej rodiny a moji rodičia ma od mala viedli k viere. Som im za to nesmierne vďačný.

Od kedy si začal miništrovať?

• Pamätám si, že ešte niekedy, keď som chodil na prvý stupeň základnej školy, sa na bráne kostola na Dlhých dieloch objavil oznam – že pozývajú nových miništrantov. Toto pozvanie som s nadšením prijal a od vtedy som začal miništrovať. Po vystavaní kostola sv. Františka tu, v Karlovej Vsi, som začal miništrovať v tomto kostole. V Karlovej Vsi som prijal i prvé sväté prijímanie, aj sviatosť birmovania. A tak neskôr, keď som nastúpil do seminára, nastúpil som práve za karloveskú farnosť sv. Michala Archanjela.

Kde si chodil do školy?

• Na základnú školu som chodil na

Spojenú školu na Tilgnerovej 14. Potom som išiel na gymnázium sv. Uršule, ktoré som ukončil v školskom roku 2010/2011. V súčasnosti navštevujem 6. ročník Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského tu, v Bratislave.

Ako si spomínaš na povolanie k duchovnej službe?

• Toto povolanie som vnímal postupne. Už ako dieťa som veľmi rád miništroval, neskôr, najmä počas štúdia na strednej škole, som chodieval na mládežnícke stretnutia a duchovné obnovy organizované bratmi minoritmi. Práve počas tohto obdobia som stále intenzívnejšie pociťoval Kristovo volanie. Pamätám si, ako môj otec zvykol hovoriť, že v kostole trávim viac času ako doma. A tak, keď nastal čas posilať prihlášky na vysoké školy, jedna z mojich prihlášok išla aj na teologickú fakultu Univerzity Komenského a do kňazského seminára.

Ako si prežíval vysvätenie na diakona?

• Päť rokov prípravy ubehlo ako voda. Čo sa týka samotnej vysviacky, zvlášť mi v pamäti utkveli chvíle, keď sme za spevu litánií k všetkým svätým ležali na podlahe katedrály na znak úplnej odovzdania Bohu, na vkladanie rúk a konsekráciu modlitbu otca arcibiskupa... No, bolo to krásne...ale je to komplikovaná otázka a jej podrobné zodpovedanie je ťažko nejakým spôsobom opísať.

Aké sú Tvoje ďalšie túžby?

• Moje ďalšie túžby? V prvom rade chcem plniť Božiu vôľu, slúžiť Bohu i Cirkvi a stále viac patriť Kristovi.

Čo by si chcel odkázať našim čitateľom?:

• Nielen čitateľom, ale všetkým farníkom: drahí farníci, chcem poďakovať za všetky Vaše doterajšie modlitby, ale súčasne Vás aj poprosiť o modlitbu za mojich spolubratov diaconov, za všetkých seminaristov i mňa samotného.

Ďakujeme veľmi pekne a novému diaconovi vyprosujeme stálu ochranu Nebeskej Matky.

V. Š.
.....

PREČO (NE)SPIEVAŤ POČAS SV. OMŠE?

Každý z nás, či už prichádza na sv. Komšu viac krát do týždňa, alebo len v nedele a sviatky, je súčasťou zhromaždenia, ktoré chce oslavovať Stvoriteľa, ďakovať Mu a prednášať Mu svoje prosby. Čo môže byť krajšie a dôstojnejšie ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru a nábožnosť spevom? Ved' Boh nám dal hudbu, aby sme sa mohli modliť bez slov. (J.M. Talbot).

Cieľom duchovnej hudby je oslava Boha a posvätenie veriacich. Spoločný spev celého zhromaždenia je vhodnou formou spoločnej modlitby, cez jednotu hlasov sa prehlbuje jednota srdca. Prostredníctvom liturgie hovorí Boh k ľudu a ľud odpovedá Bohu spevom a modlitbou. Liturgické dokumenty SACROSANCTUM CONCILIUM a MUSICAM SACRAM nás usmerňujú, aby zo zhromaždenia veriacich nevynikali hlasy jednotlivcov, ale aby sa hudobne naznačila duchovná jednota spoločenstva. Nie je správne, ak kantor alebo organista svojím spevom prekríkuje hlasy ostatných v snahe viesť spev, či ťahať ho dopredu, pretože veriacim sa odoberá pocit, že je to ich spoločný spev. Problémy často krát vznikajú v amplifikovaných kostoloch, kde kňaz, kantor alebo ďalší liturgickí služobníci majú pred sebou mikrofón. Pri speve by nemal ich hlas vystupovať do popredia tak, aby rušil povahu spoločného spevu veriacich. Okrem toho mikrofón nepríjemne odhalí intonačné a rytmické odchýlky od spevu ostatných, kým odchýlky jednotlivcov v zhromaždení sa „zlejú“ do spoločného jednohlasu.

Aby sme lepšie chápali svoju vonkajšiu účasť na slávení Eucharistie, priblížme si v krátkosti jednotlivé časti bohoslužby.

Úvodný spev (introitus) otvára bohoslužbu, upevňuje jednotu zhromaždených a sprevádza prichádzajúceho kňaza s asistenciou. Vzhľadom na daný sviatok či liturgické obdobie je možné zvoliť antifónu s príslušným žalmom, zborovú skladbu, kancionálovú pieseň (z Jednotného katolíckeho spevníka), ktorej text má byť vhodný k tematike sv.

omše alebo inštrumentálnu hudbu.

Po skončení introitu veriaci dopĺňajú spev kňaza krátkymi spievanými odpoveďami v bezprostrednom dialógu. Organový sprievod odpovedí ľudu nie je normou, vo väčšine prípadov nie je ani potrebný.

Kyrie eleison (Pane, zmiluj sa) predstavuje našu prosbu o milosrdenstvo: viacnásobným zvolaním na začiatku liturgie veriaci vyjadrujú túžbu po vykúpení. To je dôvod, aby sa na tomto speve zúčastnili všetci zhromaždení. Spevom sa

počas nedeľných sv. omší – okrem adventných a pôstnych, pri slávnostiach a sviatkoch a osobitných príležitostiach. Svojou povahou hymnus obsahuje prólog („Sláva...“), zvolanie („Chválime ťa...“), tituly („Pane, Bože, Kráľ nebeský...“), litánie („Ty snímaš... zmiluj sa nad nami“) a záverečnú doxológiu („Ved' len ty si svätý... Amen“).

Aleluja - v preklade „velejte Boha!“ - predstavuje radostné volanie, že v evanjeliu prichádza Kristus. Alelujový verš je odvodený zo žalmu, alebo priamo z

stupňuje intenzita výrazu, preto je prirodzené dať prednosť spevu pred recitovaním. Vzniká tak aj účinný kontrast voči predchádzajúcemu recitovaniu úkonu kajúcnosti.

„Kyrie eleison, Christe eleison“ sú starodávne kresťanské zvolania gréckeho pôvodu, ktoré prešli nezmenené nielen do latinskej liturgie, ale aj do iných jazykov ako všeobecne zrozumiteľné. Preto ich možno používať aj v slovenskej liturgii.

Hymnus Gloria je radostný chválospev, ktorým Cirkev zhromaždená v Duchu Svätom oslavuje Boha Otca a Krista Baránka. Tvorí pomyselný protipól k prosebnému Kyrie, vyjadrujeme ním radosť Božích detí. Gloria sa spieva

evanjelia a často tvorí motto celej omše. Keďže medzispěvy (žalmy) vznikli ako hudobné čiastky a aj v liturgii majú tvoriť kontrast k čítaniam, je vhodnejšie ak sa spievajú.

Vyznaním viery – credom – ľud vyjadruje svoj vnútorný súhlas s Božím slovom, ktoré počul v čítaniach a v homílii. Skôr než začne sláviť Eucharistiu, pripomína si základné články viery. Spieva (recituje) sa v nedele, pri slávnostiach a slávnostnejších bohoslužbách. Po stáročia (od 5. stor.) sa v omši používalo nicejskokonštantinské vyznanie viery („dlhé“). V súčasnej liturgii možno rovnako plnohodnotne použiť kratšie apoštolské vyznanie viery.

Príprava obetných darov (offerto-

rium) – sprievod s obetnými darmi, príprava obetných darov, prípadné incenzovanie a kňazovo umývanie rúk sprevádza hudba. Spev a hudba majú zodpovedať sviatku, liturgickému obdobiu a samotnému liturgickému úkonu prinášania a prípravy obetných darov. Nie je tu povinne predpísaný spev – môže tu znieť aj zborová alebo inštrumentálna hudba. Výber duchovnej hudby je tu voľný, čerpá z prípravy na slávenie Eucharistie, alebo z textov, ktoré odznali v bohoslužbe Slova.

V speve **Sanctus – Svätý** sa kňaz i celé zhromaždenie pripájajú k spevu anjelov a svätých a tak (ako deti na Kvetnú nedeľu) volajú v ústrety Pánovi Hosanna. Tento výraz neprekladáme pre jeho zvláštny obsah, podobný slovu „sláva“.

Modlitbou Pána – Otče náš sa pripravujeme na sv. prijímanie, prosíme o každodenný (eucharistický) chlieb a očistenie od hriechov. Majú sa k nej pripojiť všetci zúčastnení veriaci.

Agnus Dei – Baránok Boží sa ustálilo

ako trojnásobné zvolanie. Predpisy povoľujú opakovať ho i viackrát, kým trvá lámanie Chleba, avšak v našej liturgickej praxi to spravidla nebýva potrebné. V prvých storočiach kresťanstva mali hostie podobu pecňov nekvaseného chleba. Kňaz ich lámal podobne ako Kristus pri Poslednej večeri, čiastočne ponáral do kalicha a tak pripravoval na prijímanie veriacich. Vyžadovalo to dlhší čas, a tak veriaci niekoľkonásobne opakovali „Agnus Dei!“ („Baránok Boží!“) a nakoniec zakončili slovami „Miserere nobis!“ („Zmiluj sa nad nami!“). Zakončenie „dona nobis pacem“ („daruj nám pokoj“) pribudlo neskôr. Omšová obeta práve sprítomnila Kristovu smrť na kríži a obetná hostina má nám pripomenúť plody vykúpenia: odpustenie hriechov a pokoj duše.

Spev počas sv. prijímania má prejať radosť srdca, cez jednotu hlasov sa vyjadruje jednota prijímajúcich. Okrem toho však má duchovná hudba umožniť individuálne rozjímanie veriacich.

Spev a hudba majú zodpovedať danému sviatku, liturgickému obdobiu a príležitosti. Dobré je, keď sa spevy tematicky viažu k čítaniam omše.

Po ukončení rozdávania sv. prijímania môže zhromaždenie alebo zbor spievať vhodný hymnus, žalm alebo iný chválospev ako vzdávanie vďaky – **gratiarum**. Na zakončenie sv. omše liturgické knihy neuvádzajú nijaký spev. Naša tradícia spievať nábožnú pieseň podľa liturgického obdobia (k Panne Márii alebo iným svätým) je chvályhodná, nie je však normou. Odchod kňaza a ministrantov je vhodné sprevádzať dôstojnou organovou hudbou.

Dobrá liturgia vieru buduje, zlá ju ničí. (J.M. Talbot). Snažme sa preto spoločne vytvárať liturgiu, ktorá všetkých prítomných povzbudí a posilní vo viere. A nezabúdajme, prečo je aj podľa sv. Augustína dobré zapájať sa spevom pri sv. omši: ten, kto spieva, dvakrát sa modlí. (podľa smerníc Liturgického spevníka spracovala Mgr. art. Jana Zelenková)

.....

ZAŽILA SOM SDM

Každý z nás sa prirodzene stáva členom nejakého spoločenstva. Či už sa nachádzame v kruhu rodiny, medzi kamarátmi alebo ľuďmi, ktorých pravidelne stretávame v kostole, vždy to bude spoločenstvo alebo skupina, kde sa členovia poznajú a vzájomne podporujú.

Toto leto som mala šancu (a aj som ju využila), stať sa členom kresťanského podujatia, ktoré sa nazýva SDM (Svetové dni mládeže). Mohla som radostne zdieľať svoju vieru s ostatnými priateľmi, byť svedkom viacerých Božích zázakov alebo toho, ako sa mi Boh prihovára skrze Sväté písmo.

Rozvíjať vieru osamote, z vlastnej skúsenosti, sa zďaleka nedá porovnať s tým, ako ju rozvíjate keď ste viacerí, keď tvoríte spoločenstvo. Na to, aby ste mali dušu na mieste a dokázali sa modliť, potrebujete zažívať pokoj a lásku. Určite každému z nás je príjemné, keď sa nachádza niekde, kde ho majú radi alebo kde môže pociťovať milosť a prajnosť od ostatných. „Podľa toho všetci spo-

znajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jeden k druhému.“ (Ján 13,35). A presne toto som zažila na SDM. Bolo úžasné vidieť, že viaceré národy sveta si našli niečo spoločné a dokázali spolu vychádzať v harmónii niekoľko dní.

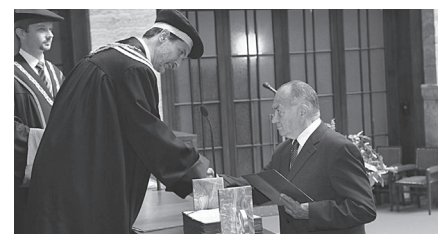
Vďaka SDM som sa vnútorne obohatila. Uvedomujem si, že sa viem viac obetovať pre ostatných, viem viac odpúšťať, snažím sa nemodiť nedbalo, všímam si okolie a druhých, ktorí potrebujú pomoc. Je to v skratke obrovská skúsenosť, ktorú by som dopriala každému. Veď vzájomná podpora vo viere je dôležitá pre všetkých z nás.

Alexandra Magdaléna Š.

.....

PROMÓCIA

Vstredu 8. júna 2016 sa v aule Univerzity Komenského v Bratislave konala slávnostná promócia absolventov Univerzity tretieho veku. Teší nás, že medzi absolventami bol aj karlovešťan Vojto Tóth. Je to náš najaktívnejší dopisovateľ, horlivý dokumentarista (fotografista), chodiaci pamätník náboženského života v našej mestskej časti, aktívny účastník takmer všetkých podujatí organizovaných v našej farnosti.

Zhodou okolností sa táto promócia konala práve v deň 75. výročia jeho prvého sv. prijímania v kostolíku sv. Michala Archanjela v Karlovej Vsi. Srdečne mu k výročiu prvého svätého prijímania aj k úspešnému ukončeniu štúdia blahoželáme a vyprosujeme mu plnosť Božích milostí a pevné zdravie.

v. š.

.....

PÁTER MAREK SPOMÍNAL

Jedným z jubilantov, ktorí na svätej omši v chráme Ducha Svätého v Levoči 15. júna 2016 spomínali a ďakovali Pánu Bohu za kňazskú vysviacku, ktorá sa uskutočnila pred 25 rokmi, bol i P. Marek Tokarczyk, farár v Beladiciach, ktorý pôsobil aj ako správca vo farnosti sv. Michala v Karlovej Vsi. Prišiel do Karlovej Vsi spolu s P. Kristiánom Žmudom 15. 8. 1995. Po posviacke kostola Narodenia Panny Márie na Dlhých dieloch 8. septembra 1995, bola rozhodnutím arcibiskupa Jána Sokola od 1. 1. 1996 z farnosti sv. Michala Archanjela vyčlenená nová farnosť, ktorej správcom sa stal vdp. Libor Škripita a dňom 4. 2. 1996 bol do funkcie správcu farnosti sv. Michala Archanjela uvedený P. Marek Tokarczyk. Sídлом fary sa stala bývalá Materská škôlka na Lackovej ul. č. 4. Agapé na dvore minoritského kláštora, po slávnostnej svätej omši, bolo vhodnou príležitosťou pre redaktora nášho časopisu na rozhovor.

Páter Marek spomínal, že do Karlovej Vsi prišiel pred 21 rokmi. Od svojich rehoľných predstavených v Krakove dostal úlohu vyhľadať a vytvoriť vhodné miesto pre minoritský kláštor v Bratislave. Bolo to riadenie Božie. Reholi minoritov veľmi na záležalo na vytvorení kláštora v hlavnom meste. „Bol som poslaný najprv sa učiť slovenskú reč v kláštore Tešiteliek v Podunajských Biskupiciach. Potom som prevzal farnosť pri malom kostolíku

sv. Michala Archanjela v Karlovej Vsi. Bolo to rozhodnutie arcobiskupa Sokola. Našiel som dobrých ľudí, medzi nimi Anička Čupková, pani Talajková a pani Kosnáčová. To boli prvé tri ženičky, ktoré som stretol a vytvorili sa nádherné vzťahy ľudí. Ja som hľadal miesto pre kláštor, ale rozhodol Mons. J. Sokol. Pôvodne bol plánovaný podstatne väčší kostol sv. Gorazda v lokalite Nad Lúčkami. Ten projekt bol však podľa môjho názoru trojnásobne predimenzovaný a to aj finančne, ekonomicky, nákladovo“, povedal páter Marek a pokračoval: „Ja som prišiel bez financií, bez prostriedkov, ale Pán Boh všetko zariadil. Aj miesto bolo pre starších ľudí nevyhovujúce, lebo to bolo na návrší. Bola by pekná panoráma, ale pre starých ľudí namáhavé. Je to úžas, že sa vytvoril kostol, pastoračné stredisko, rehoľné stredisko. Vtedy bolo všetko na Lackovej 4 a bolo to

otvorené na všetky aktivity oficiálne aj neoficiálne. Bol to otvorený čas Ducha Svätého. Veľa ľudí malo kľúče a chodilo sa z jednej strany aj z druhej strany a bolo tam živo. Bol tam život, neustále tam boli ľudia. Teraz keď je kláštor, to vyžaduje viacej administratívy, je to viacej uzavreté. Veľmi vďačne spomínam na to obdobie. Hodnotím to samozrejme pozitívne, bolo to riadenie Božie. Teraz sa teším z úspechov, keď si otvorím internet, alebo sa stretnem s ľuďmi. Karlova Ves bola záležitosťou môjho srdca, som vďačný, že som tam mohol pôsobiť, bolo to riadenie Božie. Jubileum 80. výročia posviacky kostola, aj farský časopis Svätý Michal, nech vás ďalej povzbudzujú do ďalšieho obdobia a svätý Michal nech sprevádza vašu farnosť.“

Za rozhovor ďakuje a hojnosť Božích milostí na novom pôsobisku žela a vďačí prosuje Vojto Tóth.

SENIORI NA ZÁMKU V HOLÍČI

Kresťanskí seniori z miestneho klubu v Karlovej Vsi navštívili 7. septembra 2016 zámok v Holíči, ktorý bol letnou cisárskou rezidenciou Františka Štefana I. Lotrinského. Pôvodný kráľovský hrad vznikol pravdepodobne v prvej polovici 13. storočia a mal významnú úlohu chrániť tzv. Českú cestu, ktorá zabezpečovala obchodnú výmenu medzi Uhorskom a Čechami.

V roku 1390 bol vlastníkom hradu Ctibor zo Ctiboríc, ktorý patril medzi najvplyvnejších magnátov Uhorska. Medzi vlastníkov hradu v nasledujúcich storočiach patril aj kráľ Matej Korvín a Cobořovci. Posledný mužský potomok Cobořovcov Jozef bol pre dlhý nútený vzdať sa panstva a prediť postupne v rokoch 1736 – 1749 všetko Františkovi Štefanovi I. Lotrinskému, manželovi cisárovnjej

Márie Terézie.

To sa stalo počiatkom intenzívneho podnikania Habsburgovcov v tejto oblasti, ktoré trvalo až do roku 1918. Obdobie panovania Márie Terézie sa nazýva Zlatým vekom tejto cisárskej rezidence. Pozreli sme si to, čo pripomínalo niekdajšiu slávu tohto zámku. Teraz je zámok vo veľmi špatnom stave, chátrá a my sme boli smutní z toho, že v dnešnej dobe u nás nie je dost' peňazí na školstvo, zdravotníctvo ani na kultúru. **Vojto**

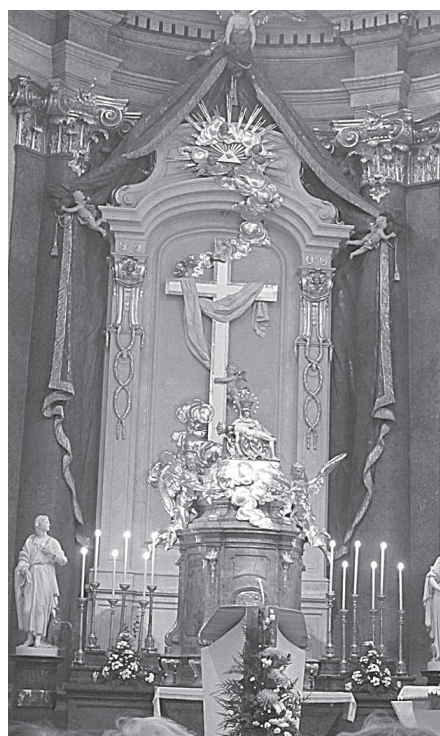

PÚŤ SENIOROV K SEDEMBOLESTNEJ PANNE MÁRII

Združenie kresťanských seniorov každoročne organizuje v septembri celoslovenskú púť do baziliky Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne. Pravidelne sa každý rok na týchto pútiach zúčastňujú aj členovia miestneho klubu ZKS v Karlovej Vsi.

ru. O 9:45 hod. sme sa modlili ruženec a o 10:30 hod. začala sv. omša, ktorej hlavným celebrantom bol pápežský prelát Mons. Ján Formánek. Jeho homília bola skutočným otcovským príhovorom a jeho slová vnikali hlboko do srdca veriacich.

V stredu 7. septembra 2016 sme sa o 7. hod. zišli pred Spojenou cirkevnou školou sv. Františka, kam pre nás prišiel autobus. Vzhľadom na včasný príchod sa nám v bazilike ušli výhodné miesta v prvých laviciach, čo najbližšie k oltá-

Hlavná púť sa konala na samotný sviatok Sedembolestnej Panny Márie 15. septembra 2016 a zúčastnilo sa asi 45 tisíc pútnikov. Hlavným celebrantom bol košický arcibiskup metropolita Mons. Bernard Bober.

Stalo sa už tradíciou, že nasledujúci

deň potom je púť starých a nemocných. Mnohí známi sme sa stretli už vo vlaku. V tomto roku na púti 16. septembra bol hlavným celebrantom bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský.

V bazilike Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne najvzácnejší pútnik, svätý Ján Pavol II. 1. júla 1995 povedal: „Sem môže prísť každý a môže sa cítiť ako v matkinom dome.“ Naša Nebeská Matka a ochránkyňa, Sedembolestná Panna Mária, patrónka Slovenska, má pre nás vždy otvorené svoje Nepoškvrnené srdce, neváhajme preto obrátiť sa k nej so svojimi prosbami pri mariánskych pútiach i pri každodennej modlitbe.

Vojto Tóth

ROZHOVOR S PÁTROM LUCIANOM O MINORITOCH

Už za života sv. Františka sa Menší bratia vydali na cestu evanjelizácie do Európy. Na kapitule v roku 1220 bola určená skupina pre misiu v Nemecku. V roku 1228 bola vyslaná misia do Čiech, Uhorska, Poľska, Nórska. Na územie Slovenska prichádzajú bratia z Nemeckej provincie a usadili sa najmä na Juhozápadnom Slovensku. Prvá písomná zmienka o existencii františkánskej rehole na Slovensku sa viaže na dokument pápeža Gregora IX. trnavským klariskám z roku 1239. V roku 1316 sa Uhorská provincia už skladala z 8 kustódií do ktorých patrilo 43 kláštorov. Uvádza sa, že v Levoči sú minoriti od roku 1308. Treba si však uvedomiť, že vtedy ešte nejestvovalo rozdelenie na konventuálov a observantov. V roku 1444 vznikla Uhorská vikária observantov, ktorú potvrdil pápež Eugen IV. Je známe, že v roku 1517 došlo k rozdeleniu následníkov sv. Františka na observantov a konventuálov. Pápež Lev X. v bule „Ite et vos“ vyhlásil observantov za samostatný Rád so svojim generálnym ministrom a Uhorská vikária sa stala Provinciou, v ktorej bolo na Slovensku 10 kustódií a kláštorov. V roku 1525 vznikla 3. vetva Menších bratov – kapucíni, ktorí sa vrátili k pôvodnej jednoduchosti a prísnosti.

O pôsobení minoritov na Slovensku v minulosti, páter Lucián povedal, že pôsobili na Východnom Slovensku. K prerušeniu ich pôsobenia došlo, podobne ako v ostatných reholiach, v dôsledku Barbarskej noci v roku 1950 a trvalo to až do prevratu v roku 1989. Potom nastalo obnovenie, alebo zviditeľnenie rehoľného života. V skrytosti pôsobili minoriti viac na českom území, kým tých niekoľko bratov na Slovensku pôsobilo skôr vo farnostiach alebo už boli na dôchodku. K obnoveniu došlo až po nežnej revolúcii. Na západnom Slovensku minoriti predtým nepôsobili, boli sústredení skôr na Východné Slovensko. Františkáni tu boli v období ešte pred rozdelením rehole na konventuálov a observantov (v 14. st.), ale ešte

aj po rozdelení tu pôsobili a dokonca celá štruktúra kláštora v centre Bratislavy, má podľa vyjadrenia samotných františkánov skôr charakter konventuálneho kláštora než observantského. Po nežnej revolúcii prichádza ako prvý minorita z Poľska v roku 1991 do Brna P. Martin Sirčák. Koncom roku 1992 potom prišiel na faru do Levoče, aby pomohol s obnovou na Slovensku a pôsobil tu v Levoči ako kaplán. V roku 1993 po rozdelení republiky vznikla samostatná Česká rehoľná provincia. Kláštory ešte neboli obnovené. Generálny predstavený minoritov chcel, aby kláštory na Slovensku patrili pod Krakovskú provinciu. V roku 1993 poslal krakovský provinciál pátra Luciána na jeho žiadosť do Levoče. Celá pozornosť bola vtedy sústredená na Spiš. Ubytovaný tu bol páter Lucián v podnájme, pretože v priestoroch kláštora ešte pôsobilo ľudové výrobné družstvo z Báhoňa. Bola tam fabrička na výrobu keramických ističov. Ešte nebola vtedy obnovená žiadna komunita na Slovensku. Územie Slovenska sa malo stať súčasťou Krakovskej provincie. Pozornosť v tom období bola sústredená na reštitúcie. Páter Lucián začal pôsobiť v

Levoči, venoval sa pastorácii v kostole ako aj pastorácii mládeže. Krátko na to pán biskup vrátil minoritom do správy farnosť Spišský Štvrtok. Páter Lucián prišiel do Levoče koncom augusta a začiatkom septembra už začal pôsobiť ako kaplán v Spišskom Štvrtku, pričom farárom tam bol ten brat, čo prišiel ako prvý. Býval však stále v podnájme v Levoči, aby ľudia videli, že minoriti sú tu a kláštor potrebujú. „Krakovská provincia od samého začiatku, keď nám bola zverená starostlivosť o Slovensko“, hovorí páter Lucián, „myslela aj na pôsobenie v Bratislave“. Pred II. svetovou vojnou minoriti v Bratislave nepôsobili. Boli sústredení na Východné Slovensko, kde mali v minulosti širšie pôsobisko a na obnove v 17. a 18. st. sa tu podieľali minoriti z Talianska a z Poľska. O tom by mohol viac rozprávať páter Jozef Sukenik. Kláštory boli v Levoči, Spišskom Štvrtku, Stropkove, Humenom, Brehove a Prešove. Súčasná, mohutná 900 miestna gréckokatolícka Bazilika sv. Jána Krstiteľ'a, ako aj biskupský úrad v Prešove, to bol predtým minoritský kláštor, kde bolo aj generálne štúdium na úrovni teologickej fakulty, ktoré bolo známe ako jedna z dobrých teologických škôl a malo veľmi dobrú úroveň.

O svojom povolaní ku kňazskej službe páter Lucián povedal, že ho pociťoval už v detskom veku, keď začal miništrovať, v období po prvom svätom prijímaní, teda v tretej triede, lebo mal veľmi dobrých katechetov. Bolo to krátko po blahorečení Maximiliána Kolbeho, ktorý sa vtedy stal známou postavou a osobnosťou v Poľsku. Dostali sa mu tak do rúk mnohé materiály, ktoré začal študovať a to ho potom priviedlo k minoritom. „K minoritom ma pritiahol sv. Maximilián“, spomína páter Lucián, „a tam som sa potom dôkladnejšie zoznamoval so životom sv. Františka.“ Hneď po základnej škole nastúpil do malého seminára spolu s pátrom Marekom. Jeho spolužiakmi boli, ako to raz spomenul v homílii, aj Michal Tomaszek a Zbigniew Strzalkowski, ktorí boli

v decembri 2015 vyhlásení za blahosla-
vených.

Kňazskú vysviacku mal 22. júna 1991, to je dátum, na ktorý žiaden kňaz ne-
zabudne. Splnila sa jeho životná túžba
stať sa Kristovým kňazom. Vysvätil ich
rehoľný kňaz, minoritský páter, ktorý
už v dôchodkovom veku sa stal pomoc-
ným biskupom vo Lvove na Ukrajine.
Po prepustení zo sovietskych lágrov,
po Stalinovej smrti, mu bolo povolené
vrátiť sa do Lvova alebo do Poľska.
Aby mohol pomáhať tým, medzi ktorý-
mi predtým žil a vo vedomí nedostatku
kňazov na Ukrajine, rozhodol sa pre
Lvov, kde počas celého komunistického
obdobia bola latinská katedrála otvorená
pre veriacich a nikdy nebola zatvorená.
Vrátil sa teda tam, kde predtým
slúžil a napriek tomu, že už mal 75 ro-
kov, pápež ho ustanovil za pomocného
biskupa a krátko na to potom prišiel vy-
svätiť svojich spolubratov do Krakova.
Bol to Mons. Rafael Sirnicki, symbol
kňaza, veľký a nezabudnuteľný vzor
pre kňazov. V Krakove páter Lucián ab-
solvoval rehoľný kňazský seminár, tam
bol vysvätený v minoritskej bazilike
a potom ho predstavení poslali na dva
roky za vicerektora do malého seminára
v Lednici v Dolnom Sliezsku, kde ke-
dysi absolvoval stredoškolské štúdium.
Do Československa chcel ísť už ako
diakon a po kňazskej vysviacke svoju
žiadosť zase obnovil. Predstavení však
chceli aby mal prax z pastoračného pô-
sobenia v Poľsku. Odtiaľ potom prišiel
v auguste 1993 do Levoče.

„Už v roku 1994 sme hľadali možnosť
prísť do Bratislavy, spomína P. Lucián.
V Spišskom Štvrtku boli sestričky Teši-
telky Božského srdca Ježišovho a cez
nich sa hľadala možnosť, aby sa niekto
z poľských minoritov stal kaplánom v
ich kláštore, naučil sa po slovensky a
hľadal miesto pre kláštor minoritov“.
Tak prišiel v roku 1994 p. Marek To-
karczyk a začal bývať v Ružinove v
kláštore Tešiteliek. Do Karlovej Vsi pri-
šli potom 15. 8. 1995 P. Marek Tokarc-
zyk a P. Kristián Žmuda. Po rozdelení
republiky a vzniku Slovenskej kustódie
Nepoškvrneného počatia Panny Márie
sa hľadalo miesto pre výstavbu kláštora
v Bratislave a arcibiskup Sokol ponúkol
ako vhodnú lokalitu Karlovu Ves. Tá

úloha bola spojená so záväzkom po-
staviť nový kostol. Výstavby sa ujal,
ako vtedajší správca farnosti, páter Ma-
rek Tokarczyk. Výstavbu začala v júni
roku 2000 firma MIHO zo Žiliny. Po
zimnom prerušení a skrachovaní firmy
v ďalšej výstavbe pokračovala od apríla
2001 firma IKORES Bratislava. Kostol
sv. Františka v Karlovej Vsi bol posvä-
tený 9. marca 2002 a pokračovalo sa vo
výstavbe kláštora, ktorý bol posvätený
dňa 9. novembra 2003.

Pre vznik viceprovincie bola prirodze-
ným sídlom Levoča. Po rozdelení re-
publiky a vzniku kustódie sa však ja-
vila ako vhodnejšia cesta do Európy a
pre rozvoj rehole Bratislava. Rozhodla

o tom rehoľná kapitula a generálny
predstavený súhlasil. Krakovský pro-
vinciálát minoritov zriadil v Karlovej
Vsi kláštor 29. 11. 1996. Minoriti boli
slávnostne uvedení do kláštora, kto-
rý vtedy sídlil na fare na Lackovej ul.
č. 4 dňa 2. 2. 1997. Slávnostnú svätú
omšu celebraval otec biskup Vladimír
Filo. Prvým gvardiánom kláštora sa
stal P. Marek Tokarczyk. Dňa 1. janu-
ára 2003 vznikla minoritská Kustódia
Nepoškvrneného Počatia Panny Márie
a za prvého predstaveného kustódie bol
zvolený páter Lucián a s tým potom sú-
visel aj jeho príchod do Karlovej Vsi.
Spomína, že neprichádzal do cudzieho
prostredia, pretože tu mal kontakty z
obdobia 1995 – 2003, kedy prichádzal
na rôzne podujatia a slávnosti, preto
bol vo farnosti srdečne prijatý. Medzi
farníkmi, s ktorými najskôr prišiel do
styku a spolupracoval, si páter Lucián
spomína na pána Kompánka, ktorý bol

sakristiánom, na pani Kosnáčovú, tetu
Talajkovú a z mladších na Miška Žáka,
Ríšu Kraloviča, Moniku Valentovičo-
vú - Ďuricovú a samozrejme veľkého
priateľa minoritov Janka Hornáka. Do
Karlovej Vsi prišiel ako predstavený re-
hole, ale postupne sa stále viac zapájal
do činnosti farnosti, až sa nakoniec 8.
10. 2008 stal na tri roky jej správcom.
Na toto obdobie spomína ako na ťažké,
lebo práve vtedy odišli viacerí kňazi, ale
obdobie veľmi pekné a užitočné, ktoré
mu umožnilo ešte viac sa priblížiť ľu-
ďom a byť skutočným otcom farnosti.
Zdôraznil, že nie minoriti sú darom pre
Karlovu Ves, ale Karlova Ves je darom
pre minoritov a veľmi vďačne na toto
obdobie spomína, lebo tu našiel živé,
zdravé a zrelé kresťanské spoločen-
stvo. Samozrejme je veľa aj ľahostaj-
ných, nepraktizujúcich, matrikových
kresťanov, ku ktorým však treba nájsť
cestu, najmä osobnými svedectvami a
svojím príkladom života. Skúsenosti
s farnosťou sú skúsenosťami s ľuďmi
ochotnými spolupracovať, ktorí majú v
sebe veľkú zásobu energie, dobrej vôle,
snahy a iniciatívy. Veľkú úlohu zohráva
Neokatechumenát a Cirkevná škola a to
nielen vo vzdelávacej oblasti mládeže
ale aj v evanjelizačnej oblasti všeobec-
ne.

V ďalšej časti hovoril P. Lucián o tom,
že v septembri už je výročie jeho troj-
ročného pôsobenia ako penitenciár v
bezilike sv. Petra v Ríme. Je to oblasť
najcitlivejšia a veľmi dôležitá, lebo iba
kňaz môže povedať v mene Ježiša Kris-
ta „Odpúšťajú sa ti hriechy!“. Problé-
my sú podobné, či už ide o človeka z
Indonézie alebo zo Slovenska, ale často
sú závažnejšie a u mnohých po dlhšom
období. Spomínali sme aj stretnutia s
pátróm Mellom, ktorý tiež pôsobí ako
spovedník v Ríme a s karloveským ro-
dákom, pátróm Jozefom Bartkovjakom
SJ, vedúcim Slovenského vysielania
Vatikánskeho rozhlasu, ktorého slová
máme možnosť každý deň s vďakou
počúvať.

Želáme p. Luciánovi ďalšie úspešné
pôsobenie a hojnosť Božích milostí v
tejto zodpovednej práci, ako aj v tých
ďalších, ku ktorým ho Pán povolá.

Za rozhovor ďakuje Vojto Tóth

AKO PRACOVAŤ S DEPRESIOU

Článok je mierne pozmenený mail, ktorý som poslal niekomu, kto má skúsenosť s depresiou podobne ako ja. Popisuje to, čo odporúčam aj na základe vlastných skúseností.

Pokúsím sa to vyjadriť stručne, musím však začať okolnosťami, ktoré sú u každého iné.

Bol som závislý na alkohole (a alkoholizmus a depresia sú dve strany jednej mince: alkohol zväčša u mužov, depresia postihuje ženy; tak pozor na alkohol) a vďaka Bohu a rozhodnutiu mojej (vtedy neveriacej manželky) od 1999 abstinujem. V lete 2001 som zažil obrátenie - vyliatie Ducha Svätého a potom prišla duchovná temnota: Boh zrazu „zmizol“ z môjho života. Bolo to asi najhoršie utrpenie, aké som dovtedy zažil a s pribúdajúcim časom sa naň naväzovali únava a slabosť, úzkosť, panika a depresia.

Pred rokom a pol sa znovu zhoršil môj stav. Bol to dôsledok prepracovanosti z predchádzajúceho roka a diagnostikovali mi depresiu (ktorú som už predtým pravdepodobne mal). Gréckokatolícky kňaz, ktorý ma odvtedy duchovne na diaľku vedie, rozlišoval aj duchovné príčiny a odporučil mi „program“: žiť

(a modliť sa) v jednoduchosti, nezaťažovať sa (fyzicky a najmä svoju myseľ) a začínať deň modlitbou. Tak uvádzam svoju modifikovanú verziu rannej modlitby:

Najdôležitejšie body sú: **zriekať sa Zlého a naplňovať sa Duchom Svätým**. Zriekanie:

V mene Ježiša Krista a Jeho predrahej krvi, v láske Boha Otca, mocou Ducha Svätého, v spoločenstve so svätou Cirkvou, na príhovor Panny Márie, sv. Jozefa, sv. Michala ... sa zriekam: ducha úzkosti, ducha depresie, ducha sebaľútosti, ducha nezdravej túžby byť prijatý, ducha hnevu, ducha neodpuštenia, ducha nečistoty, ducha new age, ducha strachu.... Pane Ježišu, zober si týchto zlých duchov a pripevni ich k päte svojho kríža, aby už nemohli nikomu škodiť (mne, mojej rodine) a aby sa už k nám nevracali. Príď Ty, Duchu Svätý a vyplň každé prázdne miesto vo mne, príď na príhovor Panny Márie, sv. Jozefa... a daj mi čisté srdce a pokorného ducha. A ja v tebe, Duchu Svätý, vyznávam, že Ježiš Kristus je môj jediný Pán, jediný Boh, jediný Spasiteľ a Vykupiteľ. Tebe, pane Ježišu, patrím, iba Teba chválím, Teba chcem nasledovať,

pre Teba chcem horieť.... Odovzdávam Ti svoje srdce, odovzdávam Ti svoj život. Ty buď na prvom mieste u mňa a v mojej rodine. Chválím Ťa, Pane, spätne vo všetkých situáciách, kedy som Ťa nechválil...

Neskôr moja známa uverejnila na facebooku nejaký text, kde bolo: liekom na depresiu je Božie slovo a Duch Svätý. Tak som sa utvrdil v tom, že treba STÁLE vzývať Ducha Svätého (a vždy Ho tak dostaneme: Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo ho prosia! Lk 11,13) a začal som sa postupne viac a hlbšie modliť s Božím slovom. Oslovila ma myšlienka pápežského kazateľa Cantalamessu, ktorý cituje jedného z púštnych otcov:

„Naša myseľ, hovorieval, je ako mlyn; prvé zrnó, ktoré tam ráno vložíme, sa melie celý deň. Ponáhľajme sa teda vložiť do tohoto mlynu, už od skorého rána, dobré zrnó Božieho slova, inak príde diabol a vloží tam svoj kúkol' a myseľ nebude robiť celý deň nič iné, len mlieť kúkol'.“

Takže **ranná modlitba je nielen absolútne najdôležitejšia pre celý na-**

sledujúci deň, ale treba ju začať s Božím slovom. Mne sa osvedčilo zaznamenávať si state z Písma, ktoré ma počas dňa silne zasiahli (najprv teda musí byť rozhodnutie každý deň čítať a modliť sa so Svätým Písmom) a niekoľko dní alebo týždňov sa k nim vracáť. Božie slovo, ktoré ma oslovovalo, som nachádzal v dnešných liturgických čítaniach (čítaných počas omše), vo veršoch, ktoré mi prichádzali mailom, v modlitbe, keď som vnímal slová pre seba... Takáto modlitba je spoľahlivá, vedie ma Božie slovo (pri osobnej modlitbe, kde sa ja modlím svojimi ústami alebo myslou, vnášam do modlitby svoje predpoklady, túžby, predstavy). A ja som po čase užasnutý zistil, ako ma

níctvom (páter Vella: Ježiš môj učiteľ) a až na potom k bezvýhradnému prijatiu Ježiša ako Pána (a k skutočnej službe - dovtedy mám hlavne budovať sám seba, teda rozhodnúť sa dovoliť Ježišovi budovať mňa).

Postupne som sa učil, že súčasťou „boja“ s depresiou sú aj aktivity, ktoré nie sú duchovné alebo sú sčasti duchovné. „**Ludský program**“ pozostáva tiež z viacerých bodov.

Rozhodovanie sa pre radosť je spojením s duchovným programom, jeho logickým vyústením. Radosť je opakom smútku, depresie, malomyselnosti... A pre radosť sa môžeme a máme rozhodovať, ako nás k tomu vyzýva apoštol Pavol a mnohé verše Pís-

zdravotnými problémami začal venovať viac pozornosti aj svojmu telu: najprv to bol futbal (návrat k svojim záľubám, najmä ak sú pohybovými aktivitami, je v depresii úžasný liek), potom som začal veľa chodiť peši a po päťdesiatke som začal brať vážne slová spolubrata v Cirkvi a uvedomil si, že mám nielen ducha, ale aj telo, ktoré je chrámom Ducha Svätého a mám ho priniesť Pánovi neporušené. Začal som cvičiť, najprv na chrbticu, potom s náradiami, ktoré som mal doma, potom s jednoručnými činkami, až „som objavil“ cvičenie s vlastnou váhou tela. Cez knihy, pretože som teoretik. A oslovilo ma, že správne postupné precvičovanie komplexnými cvikmi (najmä drep a klúk) posilňuje,

Pán počas mesiacov viedol (najprv som potreboval uzdravenie a teda slová o Božej láske, milosrdenstve; až nakoniec Pán vstúpil hlbšie do mojich hriechov a ich koreňov: cez Božie slovo, ktoré ma v tom čase oslovovalo, mi ukazoval moje konkrétne hriechy). Myslím si, že tu je dôležité nielen nebyť vyrušovaný myslou, ale venovať rannej modlitbe s Božím slovom dostatočný čas.

Ja osobne som sa ešte predtým, ako som si uvedomil význam rannej modlitby s Bibliou, modlil v **intímnych chvíľach s Pánom**. Stíšenie sa (svojej mysle), pohodlná a neuspávajúca poloha, nebyť vyrušovaný ničím a nikým (manželke a dcére som to povedal a rešpektovali to) a dostatok času sú nevyhnutnými podmienkami pre nadobudnutie osobného vzťahu s Pánom. A ten je dôležitý nielen na začiatok hlbšieho modlitbového života (odporúčam „pre začiatočníkov“, ktorí chcú vstúpiť do hlbšieho vzťahu s Pánom, začať s intímnu modlitbou), ale (ako zdôrazňuje aj páter Vella) celkove pre môj duchovný život. Intímna modlitba je MOJE stretnutie s Ježišom ako Priateľom, On ma potom vedie uče-

ma. Tak som sa aj ja modlil: naplň ma, Pane, Duchu Svätý, svojou radosťou... Rozhodujem sa pre radosť, lebo radosť v Pánovi je mojou silou... Lebo: Veľké veci mi urobil Pán a mám z toho radosť... Tak: Hľadať radosť v Pánovi a dá ti, za čím túži tvoje srdce (Ž 37,4). Radosť si v ťažkých chvíľach (výnimočne, aby sa to nestalo zvykom a neprerástlo v závislosť) môžeme robiť aj drobnými potešeniami, veď aj Neh 8,10 hovorí: Zajedzte si niečo masťného a vypite si sladkého... A nermúťte sa, lebo radosť v Pánovi je vaša sila. Drobnou radosťou, skôr ako jedlo, môže byť vychádzka do lesa a počúvanie šumu stromov, dobrá nezaťažujúca kniha alebo hudba, stretnutie s priateľmi, pes...

Aj z hľadiska celkového ľudského a duchovného vývoja potrebujeme byť nielen uzdravení, ale aj posilnení. Napokon upevňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci (Ef 6,10). To môže urobiť Pán: Pán bude za vás bojovať a vy sa budete iba diviť, Ex 14,14 (ako mne cez modlitbu manželky najmä v roku 2006), ale my máme k tomu prispievať.

Ja som ešte pred svojimi vážnejšími

nielen hlavné svalové skupiny, ale aj menšie svaly, kĺby a šľachy. A môžem potvrdiť: hoci mám gonartrózu, keď ma bolí koleno a správne si zacvičím (optimálny počet drepov - cvičím v sériách po 10, predtým po 20; s dôrazom na techniku prevedenia), bolesť prejde. Jedna z publikácií, ktoré ma najviac oslovili, a ktorá vyniká v postupnosti krokov pri cvikoch, ktoré odporúčam dodržiavať, je Tréning väžňa. Cvičenie, otužovanie (začal som 3-4 minúty horúca a na záver minúta studená sprcha, dnes sa zväčša sprchujem iba studenou) a **chôdza** s dennými prejdenými cca 6 kilometrami ma robí odolnejším, fyzicky zdravším a silnejším. Som obratnejší a vyrovnanejší (vyrovnanosť tela súvisí s vyrovnanosťou duše a ducha) a lepšie sa mi dýcha. Oslovil ma v tomto zmysle protestant Rick Warren (pastor zboru Saddleback Church v Kalifornii, známy knihou o zmysle života Načo som vlastne tu) knihou Program Daniel, ktorá zdôrazňuje 5 základov zdravia: **viera, strava, pohyb, myslenie, priatelia**.

Tak nech nás Pán uzdraví, posilní a ochraňuje.

Karol Kasala

POZVÁNKA NA KONCERT VIVA VIVALDI!

Antonio Lucio VIVALDI (1678 – 1741). 28. júla sme si pripomenuli 275. výročie odchodu do hudobného neba tohto talianskeho kňaza, skladateľa, huslistu a pedagóga, nazývaného aj „prete rosso“ - ryšavý páter.

Jeho hudobný talent sa prejavoval od raného detstva. Hral na všetky sláčikové nástroje. Ako 25-ročný bol vysvätený za kňaza, avšak astma mu nedovolila tento post vykonávať dlhšie než jeden a pol roka. 12 rokov pôsobil ako učiteľ hudby a vedúci orchestra v jednom z benátskych dievčenských sirotincov. Dievčenský orchester Ospedale della Pietà sa pod Vivaldiho vedením stal popredným talianskym hudobným telesom. Vivaldi preň vytvoril množstvo diel pre rozličné inštrumentálne obsadenia. Tri roky pôso-

bil v Mantove, kde skomponoval husľové koncerty známe pod názvom Štyri ročné obdobia. V roku 1726 sa vrátil do Benátok, kde pôsobil ako divadelný hudobný riaditeľ. V tom čase už bol vychýreným umelcom, navštevovali ho hudobníci z celej Európy. Cestoval po Európe, rok pred smrťou sa presťahoval do Viedne, kde zomrel v chudobe a zabudnutí.

Tvorbu A. Vivaldiho predstavuje vyše 700 diel. Niekoľko z týchto inštrumentálnych skladieb (Koncerty pre flautu, violončelo a lutnu) si môžete vypočuť na koncerte súboru **IL CUORE BAROCO** v stredu 12. októbra 2016 v kostole sv. Františka po večernej sv. omši cca o 19:15. Srdečne Vás pozývame!

VIVA VIVALDI!

Jana Zelenková

KREŠŤANSKÉ APLIKÁCIE DO SMARTFÓNU

Či sa nám to páči, alebo nie, technológie sú súčasťou nášho života a musíme sa s nimi naučiť žiť. Môžu nám však život aj uľahčiť, a takto vstupujú aj do posvätného priestoru.

Tak si ja pomaly neviem predstaviť svoj život bez kresťanských aplikácií v smartfóne. Pre prehľadnosť ich rozčlením na niekoľko kategórií. Uvádzam iba tie, ktoré môžeme nájsť v obchode Google Play, sú zadarmo a zväčša nie sú viazané na pripojenie na internet.

1. Nevyhnutné na každodenné používanie. **Sväté písmo** (v Google play uvedené ako Holy Bible; možnosť vyhľadávania podľa súradníc: Zobraz a podľa slov: Hľadať) a **Breviár** (autor oboch: Richard Kráľovič); **Liturgický kalendár** obsahuje životopisy svätých a liturgické čítania na deň; **Knižka** (obe autor Brassicusa) obsahuje množstvo rôznych modlitieb a Jednotný katolícky spevník, obe členené na kategórie a s možnosťou označiť si obľúbené.

2. Ďalšie slovenské a české aplikácie: **Liturgické čítania**, autor HMtek,

ponúkajú čítania na deň v lepšom „vizuáli“; **JKS** obsahuje piesne JKS s možnosťou vyhľadávania podľa čísla

i podľa textu; autor I play fair; **Modlitebník** (autor Pa3k); **Misál na rok 2016** (autor Fenomen multimedia) je síce v českom jazyku, ale obsahuje aj odpovede v európskych jazykoch; **Zamyšlenia** (autor JohnySebb) ponúkajú na každý deň modlitbu, čítanie z Písma, komentár a myšlienku; liturgické texty pre kňazov do terénu v českom jazyku **Liturgie.cz** s rovnomenným autorom aplikácie.

3. Biblie a práca s nimi - okrem uvedenej sú to evanjelická **Slovenská Biblia** app (autor pajus_cz); **Bible study** resp. **Bible Lexicon** (autor Michal Schejbal) s možnosťou stiahnutia mnohých Biblií vrátane Českého studijného prekladu a českej ekumenickej Biblie. Podobné možnosti s ešte viac funkciami má **MyBible - Biblie** (autor Denys Dolgarenko); **Biblia (YouVersion)**, autor Life Church ponúka viaceré užitočné funkcie (možnosť nastaviť slovenskú Bibliu SSV, verš na deň, zvýrazniť text, pridať záložku...).

Karol Kasala

ZAZNAMENALI SME

- V piatok 22. mája po večernej sv. omši sa konala katechéza pre dospelých. Veriacim sa prihovril páter Jozef s prednáškou na tému „Biblia chudobných“.
- V rámci roku milosrdenstva putovali veriaci z Karlovej Vsi do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove. V nedeľu 15. 5. 2016 sa na cestu vydalo 38 pútnikov. Postupne navštívili Centrum sv. Maximiliána v Osvienčime – Harmenžách, hrob sv. Faustíny, historické centrum Krakova –hrad Wawel s katedrálou, hlavné námestie so „súkenicami“, minoritský kostol sv. Františka s oltárom Nepoškvrnenej, na ktorom sv. Maximilián raz našiel presne toľko peňazí, koľko potreboval po vydaní prvých čísel Rytiera Nepoškvrnenej.
- Mladí z farnosti sa v týždni od 15. do 22. mája 2016 zapojili do podujatia T3M - Týždeň modlitieb mladých za mladých. Cieľom kampane bolo zjednotiť mladých v modlitbe, či už osobnej, alebo v spoločenstvách. Hlavným úmyslom bolo modliť sa za Svetové dni mládeže v Krakove.
- 17 miništranti z Karlovej Vsi spolu s br. Martinom, Petrom a s p. Petrom navštívili fabriku VW, ktorá oslavovala svoje 25. narodeniny. Pozreli si dve výrobné haly, v ktorých videli množstvo vecí zaujímavých asi každého chalana – napr. ako sa prenáša točivý moment z volanta na nápravu, čo sa deje v prevodovke, keď radíme rýchlosti. Zaujímavé bolo vidieť piatich miništrantov naraz na dvoch predných sedadlách v Audi Q7; šliapanie na bicykloch so zadným kolesom na valcoch vyrábajúc tak elektrický prúd, ktorý poháňal autíčka na autodráhe.
- V nedeľu 29. 5. 2016 sa uskutočnilo ďalšie stretnutie zástupcov spoločenstiev rodín na pokračovaní kurzu na tému: 7 návykov skutočne efektívnych ľudí s ťažiskom na život aktívneho kresťana. Stretnutiu predchádzala účasť na sv. omši.
- V sobotu 11. júna pri svätej omši o 9.30 hod. v Katedrále sv. Martina v Bratislave vysvätil otec arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský šiestich kňazov a štyroch diakonov pre službu v Bratislavskej arcidiecéze. Na diakona bol vysvätený aj Matej Balázsi, bohoslovec z našej farnosti.
- Oslavy jubilea posvätenia kostola sv. Michala otvoril ešte v štvrtok 23. júna hudobný súbor starej hudby Il Cuore barocco pod vedením majstra Tomáša Kardoša. Na koncerte zazneli diela Antonia Vivaldiho, Tarqui-

nia Merulu a Arcangela Corelliho. Pri tejto príležitosti bola otvorená aj výstava historických fotografií karloveského kostolíka, pripravená pri tejto príležitosti.

- Slávnostnou sv. omšou 26. 6. 2016 sme v nedeľu ráno poďakovali za dar karloveského kostolíka, ktorý v týchto dňoch oslávil 80. jubileum svojej existencie. Farníkom sa počas jubilejnej slávnosti v homílii prihovril duchovný otec farnosti, p. Peter Gallík. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k skrášleniu týchto sviatočných momentov a kostolíku vyprosujeme, aby bol ešte dlhé roky miestom plným života a radosti z viery.
- Vo štvrtok 21. 7. 2016v kostole sv. Františka sv. omšu o 18.00 hod., celebroidal a zároveň nám udelil svoje novokňazské požehnanie P. Richard Jombík O. H. z rádu Milosrdných bratov.
- Od 20. do 25. 8. 2016 sa konala už 10 minoritská cyklopúť, t. r. z Bratislavy do Mariazellu. Už tradične ju organizoval a osobne viedol páter Lucian Bogucki, ktorý posledné 3 roky pôsobí ako pápežský spovedník v Bazilike sv. Petra v Ríme.
- Z príležitosti začatia školského roka v nedeľu 4. 9. 2016 po sv. omši o 10.00 hod. boli požehnáme deťom ich nové školské tašky a pomôcky.
- V nedeľu 4. 9. 2016 večernú sv. omšu v kostole sv. Františka na organe sprevádzal organista Janko Siroma, ktorý po jej zakončení zahral krátky organový koncert.
- V sobotu 10. 9. 2016 sa konal koncert romantickej komornej hudby 19. storočia z Viedne a Bratislavy. Koncert sa uskutočnil v kostole sv. Michala Archanjela o 19.15 hod.
- Od 20. júla 2016 sa v Poľsku začali rôzne aktivity spojené so Svetovými dňami mládeže, ktoré sa konali od 25. 7. do 31. 7. 2016 v Krakove. Naša farnosť sa SDM zúčastnila pod vlajkou GIFRY- Františkánskej mládeže.
- Seniori organizovaní v Združení kresťanských seniorov sa zúčastnili púte do Šaštína v stredu 7. 9. 2016.
- Karloveskí miništranti putovali na bicykloch do Marianky, kde na chvíľku zažili atmosféru odpustových slávností.
- Dňa 17. 9. 2016 sa uskutočnil 8. ročník Dňa rodiny v Bratislave. Konal sa v čase od 14.00 do 17.00 hod. v Mediekej záhrade aj za účasti našich farníkov.
- V týždni od 19. do 25. 9. 2016, v stredu, piatok a sobotu boli jesenné kántrové dni. Obsahom jesenných kántrových dní bolo poďakovanie za úrodu.

- Hodové slávnosti sv. Michala Archanjela tento rok budú 29. septembra až 2. októbra.

PRIPRAVUJEME

29. 9. štvrtok

Odpustová slávnosť sv. Michala Archanjela, patróna našej farnosti.

Sv. omše v tento deň budú iba v kostole sv. Michala Archanjela o 6.45 a o 18.00 hod.

V kostole sv. Františka nebude sv. omša o 18.00 hod.

30. 9. piatok

Sv. omše v tento deň budú iba v kostole sv. Michala o 6.45 a o 18.00 hod.

Po večernej sv. omši sa spoločne presuníme ku krížu na začiatku Karlovej Vsi, na Svrčiu ulicu, kde si obnovíme svoje kresťanské sľuby a bude-me sa spoločne modliť za zosnulých Karlovešťanov. V kostole sv. Františka nebude sv. omša o 18.00 hod.

2. 10. nedeľa

Sv. omše v tento deň budú v kostole sv. Michala ako každú nedeľu o 10.00 a o 19.00 hod. Okrem toho bude slávnostná hodová sv. omša o 11.30 hod. V kostole sv. Františka nebude sv. omša o 11.30 hod.

3. 10. pondelok

Po večernej sv. omši o 18.00 hod pozývame na pobožnosť Tranzitus – ktorá sa koná na pamiatku blahoslavenej smrti nášho seara-fínskeho Otca sv. Františka.

4. 10. utorok

Odpustová slávnosť sv. Františka z Assisi. Pozývame na slávnostnú sv. omšu o 18.00 hod. do kostola sv. Františka.

2. 11. streda

Sv. omša za zosnulých o 16.00 hod. v kostole sv. Michala a po nej pobožnosť za zosnulých na karloveskom cintoríne.

29. 11. – 8. 12.

Novéna pred slávnosťou Nepoškvrneného počatia Panny Márie, vždy pri sv. omši o 18.00 hod.